

Polak – Węgier... w Bibliotece Kraków

W ramach tygodnia przyjaźni polsko-węgierskiej 26 marca 2019 roku Dyrektor Biblioteki Kraków Stanisław Dziedzic oraz Konsul Węgier Laszlo Marek Szubert zainaugurowali wystawę *Tysiąc lat przyjaźni polsko-węgierskiej w pracach artystów węgierskich*.

Na wystawę w Filii 46 przy ul. Limanowskiego 4 składają się prace wykonane w różnych technikach malarskich i rękodzielniczych ukazujące wspólne wartości duchowe oraz bogate kontakty historyczne łączące na-

fol. Jolanta Oleksa

sze kraje. Wystawa, którą można oglądać w Bibliotece do końca kwietnia, jest kolejnym wspólnym przedsięwzięciem zrealizowanym we współpracy z Konsulatem Generalnym Węgier w Krakowie.

Na dotychczasowe owocne relacje składają się nie tylko zaprezentowane wystawy czy zorganizowane spotkania, ale także kontakty z partnerami na Węgrzech oraz wsparcie okazywane przez Panią Konsul Generalną Adrienne Körmeny.

Działania w zakresie współpracy kulturalnej znajdują również odzwierciedlenie w kontaktach z węgierskimi instytucjami partnerskimi. W styczniu 2019 roku Biblioteka Kraków gościła delegację Biblioteki Miejskiej im. Ervina Szabó z Budapesztu.

Ze względu na oddziaływanie obu instytucji na życie miasta, bogate zbior-

ry oraz znaczenie kulturalne podjęta została decyzja o podpisaniu umowy o współpracy. Pod dokumentem przewidującym realizację wspólnych przedsięwzięć oraz wymianę doświadczeń, a przede wszystkim zbiorów dotyczących Krakowa i Budapesztu, podpisy złożyli Dyrektor Stanisław Dziedzic oraz jego odpowiednik Dyrektor Peter Fodor.

Relacje łączące oba narody, bliskość kulturowa oraz powszechna sympatia znajdują nowe przestrzenie kontaktów także na niwie bibliotekarskiej, czego dobitnym przykładem są dotychczasowe działania Biblioteki Kraków.

Jan Brodowski

Razem zrobimy więcej

Stare to prawdy, że *zgoda buduje...*, że *razem można góry przenosić*, a współpraca i porozumienie jest podstawą efektywnego działania. Od dwóch lat Biblioteka Kraków współpracuje z wieloma stowarzyszeniami, organizacjami i instytucjami, przede wszystkim z bibliotekami w kraju i Europie. Od 2017 roku jesteśmy członkiem Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń i Instytucji Bibliotekarskich – IFLA, pracownicy uczestniczą w ogólnopolskich i międzynarodowych konferencjach oraz programach szkoleniowych, nasze placówki odwiedzają bibliotekarze z Litwy, Chorwacji, Niemiec, Francji, Węgier. Dzielimy się dobrymi praktykami i uczymy się na błędach. Międzynarodowe konferencje to nie tylko oficjalne wystąpienia i wygłoszone referaty, ale też rozmowy o codziennej pracy bibliotekarzy, potrzebach i oczekiwaniach użytkowników, wyzwaniach współczesności.

Dzięki podjętym działaniom udało się już wiele zrobić. W Wypożyczalni Obcojęzycznej w Filii nr 21 dostępny jest księgozbiór w języku chorwackim i litewskim, a książki w języku polskim trafiły do bibliotek publicznych w Wilnie i Opatii. Biblioteka Kraków wspiera też Polaków mieszkających na Ukrainie, którym do bibliotek szkolnych przekazano polskie książki. Zorganizowano kilka znaczących wystaw, m.in. *Vaclav Havel na wyciągnięcie ręki* – wystawa fotografii Oldřicha Škáchy, dr Julii Rouaux *Ilustracje naukowe i sztuka naturalistyczna*, *Magiczny świat Bohumila Hrabala* – wystawa fotografii Ladislava Michálka, *Tysiąc lat przyjaźni polsko-węgierskiej w pracach artystów węgierskich*.

Aktywnie włączamy się w ogólnopolskie akcje, projekty i wydarzenia, m.in. *Tydzień z Internetem*, *Zaczytani.org*, *Akcja Żonkile*, *Narodowe Czytanie*, *Zajrzyj do Huty*, *Porozmawiajmy o Krowodrzy*, *Festiwal Literatury dla Dzieci*, *Międzynarodowe Targi Książki w Krakowie*, *Noc Poezji*.

Bibliotekarze otwarci są też na pomysły czytelników, którzy w filiach organizują wystawy prac plastycznych, prezentują swoją twórczość literacką, opowiadają o podróżach. Wspólnie realizujemy projekty zgłoszone do Budżetu Obywatelskiego.

Izabela Ronkiewicz-Brağiel

Kraków Biblioteka Kraków

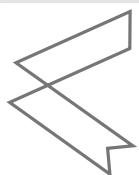
WYSTAWA

Tysiąc lat przyjaźni polsko-węgierskiej w pracach artystów węgierskich

26 marca – 30 kwietnia 2019

Biblioteka Kraków | Filia 46
Ul. Limanowskiego 4

Krakowska Książka Miesiąca Kwietnia 2019

Krakowska Książka Miesiąca

Książka *Organy na krańcach świata*, to wywiad rzeka ze znanym organistą, prof. Markiem Stefańskim, który podróżuje po świecie uprawiając unikalną *turystkę organową* zarezerwowaną tylko dla artystów, wirtuozów tego największego instrumentu. Mateusz Borkowski rozmawia z Markiem Stefańskim o jego koncertach, które odbyły się na odległych krańcach świata. Ameryka Południowa, Korea, Stany Zjednoczone, Europa... Współczesność i egzotyka... Dostojność koncertów i często pracowite noce podczas prób – sam na sam z potężnym instrumentem, w ciemnej przestrzeni

olbrzymich świątyń i niewielkich kościółków. Spotkania z ludźmi – dostojnicy kościoła, muzycy i pasjonaci organów. Tak wygląda codzienność podczas tych niezwykłych podróży do organów.

Po lekturze tej książki organy zabrzmiały dla nas innym dźwiękiem... Nie wierzycie? Przeczytajcie wywiad z prof. Stefańskim, a przekonacie się sami!

Na spotkanie zapraszamy 28 kwietnia w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”, godz. 18.00.

Baba z jajem (wielkanocnym)

Mogą być piaskowe, parzone, marmurkowe, muślinowe, a nawet gotowane, ale prawdziwa baba wielkanocna musi być drożdżowa. Na bogato, jak to drzewiej bywało! Kopa jaj, garniec mąki, bakalie... no i przydałoby się jeszcze parę podkuchennych do pomocy. I broń Boże, żadnego przy tym mężczyzny, bo jak powszechnie wiadomo: jeszcze coś zepsuje! Trzeba było zamknąć szczelnie okna, a drzwi do kuchni to nawet na klucz, żeby tylko nikt nie zakłócił misterium pieczenia, a zwłaszcza nie spowodował przeciągu, bo nie szczęście gotowe!

Baby wielkanocne musiały być osobście przygotowane przez gospodynię domu i miały dowodzić jej umiejętności kulinarnych. Najprzedniejszą mąkę przesiewano przez sito, ucierano z cukrem dziesiątki jaj, dodawano bakalie, ciasto barwiono rozpuszczonym w wódce szafranem i wyrabiano je godzinami. Wymagało to nie lada tężyzny fizycznej. Potem wyrastało ono pod lnianymi serwetami. Obchodzono się z nim jak z kapryśnym dzieckiem. Byle tylko ciasto „nie spadło”. Wyrośnięte baby w specjalnych

formach wsadzano ostrożnie do pieca. Po paru kwadransach następował moment pełen napięcia i emocji – wyjęcie ciasta. Błahy nawet defekt wypieku mógł stać się przyczyną kompromitacji pani domu. Wyjęte baby umieszczano na miękkich pierzynach, by nie opadły i nie zgnioty się. Rozmawiano przy nich szeptem, hałas bowiem mógł im zaszkodzić. Trzeba było o nie bardzo zadbać, bo od wieków znana jest prawda, że ciężar udanej Wielkanocy spoczywa na babie. Potem wystarczyło już tylko ciasto polukrować i gotowe.

A skąd się wzięła ich nazwa? Jak zwykle szkoły są dwie. Jedna pochodzenie nazwy wiąże z królem Stanisławem Leszczyńskim, któremu podobno kształt ciasta kojarzył się z turbanem Ali Baby, druga natomiast twierdzi, że forma ciasta zbliżona jest wyglądem do marszczonej spódnicy, jakie ongiś nosiły baby na wsi.

Tak czy owak: baba na Wielkanoc musi być! Wszak jest symbolem dostatku i dobrobytu.

**Tekst: Anna Grychowska
Foto: Michał Grychowski**

Naszym Czytelnikom i Przyjaciółom życzymy zdrowych i pogodnych Świąt Wielkanocnych, pełnych radości, wiary, nadziei i miłości.

Dyrekcja oraz pracownicy Biblioteki Kraków

Filia nr 18 ul. Siemaszki 31

 Biblioteka
Kraków

Biblioteka przy ulicy ks. K. Siemaszki 31 ma długą historię. Powstała 18 września 1962 roku jako Filia nr 28 Miejskiej Biblioteki Publicznej. Siedziba mieściła się w lokalu posklepowym przy ulicy Białej 3. W 1966 biblioteka została przeniesiona na ulicę Siemaszki 52. Pomieszczenie było ładniejsze i większe, niemniej jednak niewystarczające dla wciąż wzrastającej liczby czytelników i powiększającego się księgozbioru. Poszukiwano nowego lokalu, który znalazł się po sąsiedzku i od 26 lipca 2018 biblioteka działa przy ul. ks. K. Siemaszki 31. Pomieszczenie jest dwa razy większe, przestronniejsze i jasne. Nareszcie jest miejsce dla dzieci. Mały stolik i krzesła zachęcają dzieci do rysowania, układania puzzli, a także czytania książek. Największą atrakcją jest wnęka przekształcona w domek dla dzieci. Lubią się tu bawić maluchy, ale także młodzież chętnie spędza tam czas np. na czytaniu książek.

Nowe osiedle Żabiniec, a więc zwiększająca się liczba mieszkańców powoduje stały wzrost czytelników, zwłaszcza młodych. Młodzież zawsze chętnie pomaga w drobnych pracach bibliotecznych. W 2017 roku po zmianie numeru filii Ania, Oliwia i Marcel z Gimnazjum nr 12 pomogli przepieczać wszystkie książki.

Biblioteka oferuje ok. 12 tysięcy książek dla dorosłych i dzieci z literatury pięknej i popularnonaukowej.

Księgozbiór dostosowywany jest do potrzeb czytelników, uzupełniany na bieżąco, także dzięki darom czytelników. Każdy znajdzie tu coś dla siebie. Nie ma osobnej czytelnicy, ale czytelnicy mogą skorzystać z bezpłatnego Internetu przy dwóch stanowiskach komputerowych. Stolik i trzy fotele zapraszają do przeglądania czasopism takich jak: *Charaktery*, *Focus*, *Kraków*, *Świerszczyk*. Dzięki uprzejmości czytelników dostępnych jest znacznie więcej tytułów np. *Angora*, *Twój Styl*, *Polityka*, *Przekrój* i wiele innych.

Poprzedni lokal biblioteki był ciasny, dlatego trudno było zorganizować jakiegokolwiek spotkanie. Mimo to udało się przeprowadzić lekcje biblioteczne. Wystawy malarstwa umożliwiły promowanie twórczości początkujących artystów, a także seniorów, którzy na emeryturze znaleźli nowe pasje. Obecnie filia dysponuje znacznie większą powierzchnią, umożliwiającą organizację zajęć dla dzieci, wystaw malarstwa i fotografii. Współpracujemy ze Szkołą Podstawowa nr 107, 109 i przedszkolami, których w okolicy jest wiele. Sąsiadujemy przez ścianę z Programem Aktywności Lokalnej, co ułatwia współpracę.

Biblioteka jest czynna w poniedziałki, środy i piątki od 12⁰⁰ do 19⁰⁰, we wtorek od 9⁰⁰ do 16⁰⁰, a w czwartki od 11⁰⁰ do 16⁰⁰. Serdecznie zapraszamy.

Jolanta Przybyło

Salon Literacki Biblioteki Kraków
Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”
ul. Szczepańska 1

4 kwietnia

„Wieczór autorski Krzysztofa Płomińskiego – *Arabia Incognita. Raport polskiego ambasadora*” – godz. 18.00

Krzysztof Płomiński jest emerytowanym dyplomatą – ambasadorem *ad personam*, byłym dyrektorem i dwukrotnym wicedyrektorem Departamentu Afryki i Bliskiego Wschodu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, autorem kilkunastu publikacji z zakresu ekonomii i polityki zagranicznej w regionie Bliskiego Wschodu, wykładowcą akademickim i komentatorem.

„*Arabia Incognita. Raport polskiego ambasadora*” – to fascynująca lektura dla każdego, kto interesuje się pracą dyplomaty i funkcjonowaniem służby zagranicznej naszego kraju, a w szczególności jego interesami na Bliskim Wschodzie.

www.znak.com.pl

11 kwietnia

„Wieczór autorski Marcina Wilka – *Kwiatkowska. Żarty się skończyły*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Małgorzata I. Niemczyńska

Intymny portret *kobiety pracującej* – o Irenie Kwiatkowskiej.

Marcin Wilk – dziennikarz, autor literackiego bloga *Wylizanka*, kurator wydarzeń związanych z literaturą.

25 kwietnia

„Wręczenie Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca Kwietnia dla Mateusza Borkowskiego za książkę *Organy na krańcach świata*” – godz. 18.00

Prowadzenie: dr Stanisław Dziedzic

Rozmowy krakowskiego organisty Marka Stefańskiego z muzykologiem Mateuszem Borkowskim.

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

Zajęcia regularne

„E-Senior” – każdy wtorek godz. 12.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Uczestnicy zostaną zapoznani z podstawami obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w Internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

1 kwietnia

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„Konsultacje dla maturzystów” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 21/ Wypożyczalnia dla Młodzieży

ul. Królewska 59, tel. 797-301-023

Spotkania przedmaturalne przygotowujące uczniów do egzaminu dojrzałości. Pomoc w wyborze tekstów i opracowań literatury. Porady, jak pracować z tekstem i tworzyć bibliografię.

„Komputer bez barier” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Indywidualne zajęcia, m.in. nauka podstaw obsługi komputera, zakładanie konta mailowego, surfowanie po Internecie, wyszukiwanie wiadomości, podstawy edytora tekstu.

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia bibliotek do 31 grudnia 2019 roku

Polecamy dzieciom

W Bagienku może być ciekawie

Książka Marzenny Plich-Nowak zaintrygowała mnie tytułem nawiązującym do piosenki Kabaretu Starszych Panów *W czasie deszczu dzieci się nudzą* oraz ciekawą okładką przedstawiającą dziewczynkę w strugach deszczu z ogromną burzą loków, które przypominają woje mózgowie. Tytuł książki i okładka zachęcają do sięgnięcia do jej treści.

Okazuje się, że bohaterami jest rodzina Walków – Matylda, Diana, Gabriel zwany Gogo, mama Klementyna i tata Teofil. Nie wyróżniają się niczym szczególnym, dzieci uczęszczają do szkoły, Teofil pracuje jako geodeta, a Klementyna zajmuje się domem. Wiodą spokojne życie, od kilku lat co roku wyjeżdżają na wakacje do Stokrotki. Opisane wakacje będą jednak zupełnie inne niż dotychczas. Podstępny kolega Teofila – Tomek – proponuje koledze wyjazd do willi z ogrodem w miejscowości Bagienko. Dla Walków jest to wyjątkowa propozycja, przynajmniej tak im się na początku wydaje. Okazuje się, że dotarcie do Bagienka nie będzie takie łatwe, najpierw trzeba jechać pociągiem (z przesiadką), a potem 5 kilometrów spacerem, bo autobus i taksówka tutaj nie funkcjonują. Piękna wizja wakacji okazuje się koszmarem; najpierw problemy z dotarciem na miejsce, willa okazuje się kiepską chałupą, a na dodatek ciągle pada deszcz. Czy tak mają wyglądać wymarzone wakacje? Czy ktoś po-

może rodzinie Walków przetrwać ten trudny dla nich czas? Czy odkryją piękno natury i docenią wspólnie spędzony czas? A może poznają kogoś wyjątkowego? Czy te wakacje odmienią ich dotychczasowe życie? O tym przekonacie się czytając książkę.

Autorka w humorystyczny sposób przedstawiła historię rodziny Walków, a jednocześnie podświadomie pokazała współczesnym dzieciom i rodzicom, że wspólne wakacje z daleka od nowoczesnych technologii, zgiełku miasta, zabiegania mogą być najcenniejszym czasem, który warto docenić i maksymalnie wykorzystać do wspólnego działania. Opowiadanie uzupełniają ilustracje Katarzyny Kołodziej.

Paulina Knapik

Plich-Nowak M., *W czasie deszczu dzieci się nudzą...?*, Łódź, Wydawnictwo Literatura, 2018

Uśmiech ma wielką siłę

Medal za uśmiech... czyli dzieci mają głos to książka, w której pokazano krótką historię Orderu Uśmiechu oraz sylwetki wybranych stu kawalerów tego odznaczenia.

Idea nadawania Orderu zapoczątkowana została w Polsce przez redakcję *Kuriera Polskiego* w 1968 roku, rangę międzynarodową otrzymała zaś w 1979 roku – od tamtej pory w skład Kapituły Orderu Uśmiechu wchodzi wiele państw, większość członków stanowią Polacy, ale są też przedstawiciele m.in. Argentyny, Białorusi, Izraela, Sudanu, Kanady czy Wielkiej Brytanii.

Order przyznawany jest dwa razy w roku – pierwszego dnia wiosny i ostatniego dnia lata – za działalność, która przynosi najmłodszym największą radość. Kapituła wybiera nagrodzonych spośród kandydatów nadesłanych przez dzieci z całego świata. Podczas uroczystości wręczenia Orderu laureaci muszą z uśmiechem wypić sok z cytryny, a także zostają pasowani różą. Każdy z Kawalerów Orderu Uśmiechu przyrzeka dzieciom i kapitule *być zawsze pogodnym i radość dzieciom przynosić*. Międzynarodowej Kapituły Orderu Uśmiechu przewodni kanclerz – od 2007 roku jest nim Polak,

były Rzecznik Praw Dziecka Marek Michalak. Światowy Dzień Orderu Uśmiechu obchodzony jest 21 września.

W książce *Medal za uśmiech... czyli dzieci mają głos* znajdziemy wraz z rodzicami poznają Kawalerów Orderu Uśmiechu, wśród których znajdują się m.in. Jerzy Owsiak, Irena Sendlerowa, Jakub Błaszczkowski, Ewa Błaszczuk, Piotr Fronczewski czy Irena Kwiatkowska. Krótkie biografie opatrzone są zabawnymi komentarzami Jacka i Agatki (bohaterów dobranocki Wandy Chotomskiej). Polecam książkę wszystkim najmłodszym.

Publikacja dostępna w 7 filiach Biblioteki Kraków.

Jolanta Oleksa

Czerwińska-Rydel A., *Medal za uśmiech... czyli dzieci mają głos*, Łódź: Wydawnictwo Literatura, 2018

Filia nr 28 / ul. Komandosów 1

Filia nr 31 / ul. Zachodnia 7/3a

Filia nr 32 / ul. Żywiecka 32

Filia nr 33 / ul. Zakopiańska 103

Filie nr 28, 31, 32, 33 są oficjalnymi punktami zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji im. Brata Alberta. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„W bibliotece jest super!” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Gry i zabawy czytelniczo-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

„Baśniowy świat – głośne czytanie dzieciom” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie z przedszkolakami z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci. Przedszkolaki wysłuchają baśni autorstwa Hansa Christiana Andersena.

2 kwietnia

„Książka – przyjaciel od najmłodszych lat” – godz. 9.30

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Najmłodszy uczestnicy wysłuchają fragmentów książki o Panu Kuleczce, a następnie wykonują kolorowe zakładki.

„Droga do Koryta – spotkanie autorskie z Krzysztofem Nurkowskim” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Krzysztof Nurkowski jest nauczycielem historii i wiedzy o społeczeństwie w gminie Czarnocin w województwie świętokrzyskim. Studiował prawo administracyjne i etnografię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Ukończył studia historyczne w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach oraz podyplomowe Studium Administracji Publicznej na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Publikował m.in. w kieleckim dodatku *Gazety Wyborczej* i *Czasie Krakowskim*. W latach 1993–1997 był redaktorem naczelnym pisma *Gazeta Kazimierska*. Nagrodzony nagrodą Ministra Edukacji Narodowej w 2009 roku. Jest autorem tomików *Drobiazgi podróżne*, *Limeryki toskańskie*. Prowadzenie: Janusz Mika.

3 kwietnia

„Zwyczaj i obrzędy wielkopostne – głośne czytanie dla dorosłych” – godz. 11.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Głośna lektura fragmentów wybranych książek na temat obchodów Wielkiego Postu, z uwzględnieniem przemian obyczajowych i specyfiki poszczególnych regionów Polski.

„Taka piękna jest przyroda – głośne czytanie najmłodszym” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Nadejście wiosny jest okazją do czytania najmłodszym czytelnikom wierszy o tematyce przyrodniczo-ekologicznej autorstwa Jolanty Kasperkowiak. Wybrane fragmenty pomogą w kształtowaniu właściwej postawy wobec przyrody, uwrażliwią na piękno niezwykłego świata roślin i zwierząt oraz zwrócą uwagę na potrzebę ochrony środowiska. Podsumowaniem spotkania będzie wykonanie kwiatów z papieru.

„Wielkie poszukiwania wiosny – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas spotkania dzieci wysłuchają różnych wierszy i opowiadań o wiosnie.

4 kwietnia

„Poranki teatralne” – godz. 9.00

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Spektakl dla dzieci w wykonaniu Teatru Bajdurka realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU, Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

Polecamy dzieciom

Kilka słów o przygodach Gęsi

Aniech to gęś kopnie jest na wskroś nieszablonoową pozycją. Potwierdza to jej niestandardowy format wydania, poruszana tematyka, jak i dopełniające ją oryginalne ilustracje Roberta Romanowicza.

Bohaterką książki jest chuda Gęś cierpiąca na *olbrzymią, pierzastą, okrągłą i czarną... depresję* – chuda, albowiem z powodu swojego stanu ducha nie je, za to ma ogromne pragnienie bycia zjedzoną. Miałoby to zakończyć jej nieciekawą, pozbawioną sensu życie, w którym nic jej nie cieszy. Pomocny mógłby się okazać odwiedzający kurnik Lis. Ten jednak pomimo usilnych starań Gąski nie bardzo skłania się do konsumpcji, oferuje jej jednak w zamian pomoc, czyli doprowadzenie do chętnego skorzystania z obiadowej okazji Wilka. I tak oto dwójka bohaterów rusza w drogę, w podróż która ich scali... spotykają kolejnych bohaterów, przyjaciół. Jak do tego doszło? Sprawdźcie koniecznie sami.

Depresja to poważny temat, pojawiający się częściej w książkach dla dorosłych czy młodzieży niż w pozycjach dla młodszych dzieci. Czy warto zatem go poruszać? Czy naszym dzieciom potrzebne są takie, kolokwialnie mówiąc, „smuty”? Oczywiście, że tak. Depresja dotyka coraz więcej osób, ponadto jest także obserwowana u dzieci. Nazywamy ją „cichą epidemią”, często sami nie zdając sobie sprawy, że ta choroba

dotyczy naszych najbliższych. Ponadto w społeczeństwie istnieje mit głoszący, że nie wypada o tym mówić – o swoim stanie ducha, gorszym samopoczuciu, lękach, braku radości etc. Ta pozycja mierzy się z tymi przeświadczeniami, zaś bronią autorki w walce jest kipiący z niej humor – tak, właśnie humor!

Wraz z dziećmi poznamy kilka cennych życiowych prawd, o tym jak ważny jest sens życia i że *Widocznie sensów nie można pożyczać [...] Każdy musi znaleźć swój własny*. A to czy będziemy szczęśliwi zależy właśnie od nas samych. Uczmy dzieci kluczowej w życiu sztuki – EMPATII.

Dorota Bojczko

Guśniewska M., *A niech to gęś kopnie!*, Warszawa: Tashka, 2017

Przygoda w Krainie Czarów

Dawno temu, w Krainie Czarów, żyła trzynastoletnia dziewczyna, która nigdy się nie uśmiechała. Była to *przyszła* Królowa. Jej matka, despotyczna Królowa Mieczykowa, uwielbiała grę w krokiet, w której za kije do gry służyły flamingi, a piłkami były jeże. Przyszła Królowa codziennie musiała rywalizować z matką w Mistrzostwach Królestwa w Krokiecie. Królowa Mieczykowa nie przestrzegała zasady *fair play*, wszystkie służby w Pałacu ułatwiały jej zwycięstwo, a gdy coś poszło nie po jej myśli, Królowa natychmiast kazała ścinać głowy „winnym”...

Tymczasem przyszła Królowa wciąż gdzieś biegała, znikła, spóźniała się, zostawiała ślady z błota na posadzkach w zamku... Krokiet, szycie, haftowanie, geometria i inne głupstwa, którymi musiała się zajmować, nie interesowały jej. Królowa zawsze robiła wszystko po swojemu, czym niezmiernie denerwowała swoją matkę i służbę w Pałacu.

Według tradycji w dniu czternastych urodzin dziewczyna miała przyjąć imię i zostać Królową. Jednak przyszłe posiadanie rozlicznych pałacowych bogactw przytłaczało ją. Przyszła Królowa uwielbiała czytać książki przygodowe, potajemnie studiowała mapę Królestwa, lecz największe wrażenie i wpływ wy-

warła na niej tajemnicza księga o *Panu Czasie*. Dziewczyna uciekła z Pałacu, aby odnaleźć Czas i poprosić, aby się zatrzymał, dzięki temu nie zostałaby Królową, nie musiałaby przyjmować wielkiej odpowiedzialności i być na zawsze uwięziona na Dworze.

Bohaterka książki *Ucieczka z Krainy Czarów. Prawdziwa historia Królowej Kier*, włoskiej autorki Elisy Puricelli Guerra, chce wieść życie pełne przygód i wolności. Dziewczyna chce nauczyć się samodzielności, marzy o niezależności, a przede wszystkim chce poznać siebie i odkryć, kim naprawdę jest. Wyruszając w poszukiwanie Pana Czasu doświadcza tego, o czym czytała w książkach: niebezpieczeństwa, tajemnicy, przygody, czarów i nareszcie czuje sens życia. Przyszła Królowa odkrywa, że świat jest pełen wielu możliwości, ale też wyborów, które nie zawsze są łatwe. Bohaterka podczas swej dynamicznej wyprawy dojrzewa, odkrywa siłę przyjaźni i odpowiedzialności, które na zawsze przypieczętują jej los.

Maria Twardowska-Hadyniak

Guerra E. P., *Ucieczka z Krainy Czarów. Prawdziwa historia Królowej Kier*, Łódź: Akapit Press, 2018

Historia pewnej przemocy

2 maja 2008 roku Nick Levil, siedemnastoletni uczeń liceum w Garvin, tuż przed rozpoczęciem pierwszej lekcji wszedł do szkolnej stołówki, w której zbierali się uczniowie, i zaczął do nich strzelać, zabijając kilka osób, kilka ciężko raniąc. Ostatnią osobą, do której strzelił, była jego dziewczyna Valerie Leftman, potem napastnik popełnił samobójstwo. Podobno Levin i Leftman zamierzali odebrać sobie życie, planowali także morderstwo wielu osób, którzy znaleźli się na ich liście... do odstrzała.

Valerie i Nick, para zakochanych w sobie nastolatków, nie są lubiani w swojej szkole, spotykają się z pogardą i wrogością ze strony rówieśników. Valerie jest nazywana przez popularne w szkole koleżanki Siostrą Śmierć tylko dlatego, że ubiera się na czarno. Trącanie na korytarzu, złośliwe komentarze, kuksańce przy szafkach, wyśmiewanie, ciągle poniżanie przez rówieśników ze szkoły – oto codzienność Valerie i Nicka. Ale mają przeciw siebie i kilkoro przyjaciół, paczkę odrzuconych jak oni.

Pewnego wyjątkowo paskudnego dnia Valerie tworzy listę *do odstrzała*, znajdują się tam nie tylko nazwiska kolegów ją gnębiących, ale także znieawidzona algebra czy lakier do włosów. Nick zainteresowany listą dorzuca swoje trzy grosze. I tak tworzą swoją *hate list*. Tyle, że dla Valerie to tylko odraowanie trudnych sytuacji, natomiast, jak się potem okaże, jej chłopak traktuje listę śmiertelnie poważnie.

Valerie przeżyła, strzał nie był przeznaczony dla niej, ale dla jednej z prześladowczyń, którą Valerie osłoniła. Życie po tragedii nie jest już dla niej, tak jak i dla całej szkoły, takie samo. Na początku zostaje oskarżona o współudział, potem oczyszczona z zarzutów. Chce skończyć szkołę i wraca do Garvin. Oczywiście jest jeszcze gorzej

niż przedtem, wszyscy przyglądają się jej podejrzliwie i z dezaprobatą, nieliczni przyjaciele unikają jej, no i nie ma Nicka, chłopaka którego kochała i który kochał ją. Valerie niczego z Nickiem nie planowała i nie wiedziała, co zamierza. Nigdy nie przyszłoby jej do głowy, że ten czuły, zaczytujący się w Szekspirze chłopak jest zdolny do takiej zbrodni. Z pomocą mądrego psychologa Valerie próbuje odnaleźć się w nowej rzeczywistości, chce wybaczyć sobie, Nickowi i swoim prześladowcom. Czy i ona otrzyma wybaczenie, czy zdoła posklejać na nowo swoje rozsypane życie i serce?

Książka Jennifer Brown *Hate list. Nienawiść* porusza trudny i wciąż aktualny problem przemocy w szkole. Niektórzy prześladowani znajdują w sobie siłę, aby przetrwać, inni nie wytrzymują i dochodzi do tragedii. Samobójstwa wśród dzieci i młodzieży to niestety coraz większy problem, podobnie jak strzelaniny w szkołach, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, gdzie dostęp do broni palnej jest łatwy, także drogą nielegalną. *Hate list. Nienawiść* to książka, po którą powinni sięgnąć nie tylko młodzi czytelnicy, ale także nauczyciele i rodzice.

Książka Jennifer Brown otrzymała wyróżnienie w Polskiej Sekcji IBBY Nagroda Donga 2011 roku.

Maria Twardowska-Hadyniak

Brown J., *Hate list. Nienawiść*, Warszawa: Nasza Księgarnia, 2017

Hejt – współczesny język nienawiści

Wydaje się, że we współczesnym świecie hejt zagościł już na dobre. Kampanie przeciwdziałające temu zjawisku pojawiają się od wielu lat, a styczniowe wydarzenia z Gdańska skłoniły do kolejnej debaty na temat wszechobecnej mowy nienawiści.

W związku z przypadającym od 21 lutego do 21 marca 2019 r. Miesiącem Języka Ojczystego w kilku filiach Biblioteki Kraków odbyły się zajęcia prowadzone przez członków Koła Naukowego Językoznawców Studentów Uniwersytetu Jagiellońskiego im. Mieczysława Karasia. Wśród warsztatów znalazły się tematy dotyczące hejtu. Podczas spotkań z uczniami VII klas szkoły podstawowej oraz szkół średnich rozpatrywano mowę nienawi-

ści jako zagrożenie dla prawidłowych relacji w grupie. Zajęcia miały na celu pokazanie sposobów radzenia sobie z hejtem oraz naukę pomocy osobom, których mowa nienawiści dotyka. Jednym z elementów zajęć były ćwiczenia praktyczne kształtujące umiejętność rozróżniania konstruktywnej krytyki od mowy nienawiści oraz doskonalące sprawność tworzenia opinii krytycznych pozbawionych agresji słownej.

Dbając o czystość i poprawność naszego języka, ale również o odpowiedni styl wypowiedzi i dobór słów, warto mieć w pamięci fragment piosenki śpiewanej przez Czesława Niemena *często jest, że ktoś słowem złym zabija tak jak nożem...*

Jolanta Oleksa

„Urodziny Andersena” – godz. 10.00

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Z okazji rocznicy urodzin Hansa Christiana Andersena uczestnicy przygotowują prezent dla autora, a następnie sami spróbują utworzyć własną baśń.

„Baśnie, bajki, bajeczki...” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Z okazji Międzynarodowego Dnia Książki dla Dzieci spotkanie dla najmłodszych czytelników. W trakcie zajęć przewidziano zagadki i zabawy literackie oraz rysunki postaci z bajek.

„Poranki teatralne” – godz. 11.30

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Spektakl dla dzieci w wykonaniu Teatru Bajdurka realizowany w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Kochałam się w Pablo Picasso! – wernisaż wystawy prac Krystyny Kasperkiewicz” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wernisaż wystawy oraz spotkanie z autorką prac.

5 kwietnia

„Kolor i światło – wernisaż wystawy Jolanty Surówki” – godz. 18.00

Filia nr 27

ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Wernisaż akwareli Jolanty Surówki. Artystka jest przewodniczącą Bronowickiego Stowarzyszenia Sztuk Wszelkich.

„Rozmowy o mistrzu Wyspiańskim” – godz. 19.00

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Uroczyste otwarcie wystawy *150. urodziny Stanisława Wyspiańskiego (1869-1907) w Bibliotece Kraków. Prezentacja pasteli, rysunku i afiszy sztuk Stanisława Wyspiańskiego*. Sylwetkę i twórczość artysty przybliży Jacek Ozóg.

6 kwietnia

„Planszowisko” – godz. 10.00

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Rozgrywki gier planszowych dla rodziców i dzieci.

8 kwietnia

„Czytam i polecam” – godz. 17.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie z czytelnikami Biblioteki Kraków służące promocji czytelnictwa poprzez omawianie nowości wydawniczych i preferencji czytelniczych poszczególnych uczestników.

9 kwietnia

„Kwitnąca jabłoń. Warsztaty z bibułkarstwa” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Podczas spotkania seniorzy nauczą się tworzenia kwiatu jabłoni i osadzenia go na gałązce, tworząc piękną dekorację świąteczną.

„Niesłuchanie dziwny stwór boski – Iłha. Opowieść o Kazimierze Iłkowiczu” – godz. 16.00

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Spotkanie w ramach Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych. Głównym tematem będzie biografia Kazimierza Iłkowicza autorstwa Joanny Kuciel-Frydryszak. W pierwszej części poruszony zostanie wątek szeroko pojętej emancypacji, która wywarła duży wpływ na ówczesną twórczość artystyczną kobiet.

10 kwietnia

„Wielkanocne specjały” – godz. 10.00-15.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Kiermasz prac plastycznych podopiecznych Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej *Gaudium et Spes*. Wszystkie prace inspirowane są motywami wielkanocnymi. Kiermasz przed siedzibą Biblioteki.

„Taka piękna jest przyroda – głośne czytanie najmłodszym”

– godz. 17.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Nadejście wiosny jest okazją do czytania najmłodszym czytelnikom wierszy o tematyce przyrodniczo-ekologicznej autorstwa Jolanty Kasperkowiak. Wybrane fragmenty pomogą w kształtowaniu właściwej postawy wobec przyrody, uświadomią na piękno niezwykłego świata roślin i zwierząt oraz zwrócą uwagę na potrzebę ochrony środowiska. Podsumowaniem spotkania będzie wykonanie kwiatów z papieru.

„Wesoła Wielkanoc” – godz. 17.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zabawy plastyczne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym.

„Ozdoby wielkanocne – cuda z papieru” – godz. 17.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Warsztaty plastyczne dla uczniów szkół podstawowych. Uczestnicy będą wykonywać ozdoby świąteczne. Prosimy o przyniesienie na zajęcia wyduszek jaj.

„Wielkanoc na ulicy Czereśniowej – spotkanie Klubu Słuchającego Malucha” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Uczestnicy poznają polskie i angielskie zwyczaje świąteczne, a następnie wspólnie ozdobią wielkanocny koszyk.

11 kwietnia

„I ty możesz zostać kosmonautą” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie edukacyjne z okazji Międzynarodowego Dnia Lotnictwa i Kosmonautyki. W trakcie zajęć czytane będą fragmenty *Księgi kosmosu* E. Beaumonta oraz *Dzieci Pana Astronoma* W. Chotomskiej.

„Wielkanocne specjały” – godz. 10.00–15.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Kiermasz prac plastycznych podopiecznych Stowarzyszenia Pomocy Socjalnej *Gaudium et Spes*. Wszystkie prace inspirowane są motywami wielkanocnymi. Kiermasz przed siedzibą Biblioteki.

„Oczarowanie czy rozczarowanie? – moje osobiste spotkania z literaturą w 2018 roku” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Dyskusja czytelnicza, podczas której uczestnicy będą dzielić się refleksjami na temat książek przeczytanych w 2018 roku.

„Mysia wieża – spotkanie z Agnieszką Fulińską i Aleksandrą Klęczar” – godz. 17.00

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Mysia Wieża jest pierwszą częścią zakrojonego na sześć tomów cyklu powieści przygodowo-fantastycznych dla nastolatków *Dzieci Dwóch Światów*. Seria osadzona jest w tradycji legend i opowieści mitycznych polskich i słowiańskich, odwołuje się też szeroko do legendarium polskiej literatury romantycznej. Spotkanie z autorkami.

„Porozmawiajmy o Krowodrzy – Plac Axentowicza: jaki jest, jaki będzie?” – godz. 17.30

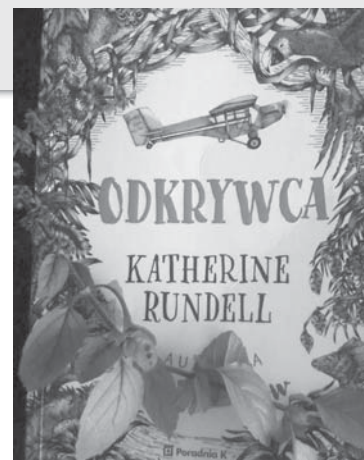
Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Plac Axentowicza – powstał za linią miejskiej akcyzy jako plac handlowy położony przy bramie twierdzy. To pozwalało sprzedawcom uniknąć opłat. Po zniesieniu tzw. rewersów demolacyjnych ograniczających zabudowę powstało tu jedno z najlepszych w Krakowie założeń urbanistycznych. Zaprojektowany wówczas plac utrzymał swój willowy charakter do dziś. W historii pełnił też funkcję typowego placu dzielnicowego, na którym odbywały się festyny. Czy zbliżająca

Polecamy młodzieży

Odkrywaj!

Blisko dwadzieścia lat temu na ekrany kin wszedł film *Cast Away: poza światem*. Opowiada on historię pracownika firmy kurierskiej, który w wyniku katastrofy lotniczej trafia na bezludną wyspę, gdzie musi przeżyć mając do dyspozycji jedynie to, co znajdzie w przesyłkach z wraku samolotu. Reżyser filmu wyjawia, że w ostatniej paczce, której bohater nie zdążył otworzyć, był wodoodporny, zasilany bateriami słonecznymi telefon satelitarny. Opuszczony bohater – Chuck – za towarzysza wybiera sobie piłkę do siatkówki, do której zwraca się jak do przyjaciela. Te wzruszające sceny przypominałam sobie podczas lektury fascynującej i bardzo dobrze napisanej książki *Odkrywca* Katherine Rundell.

Główny bohater powieści – Fred ma więcej szczęścia niż filmowy Chuck. Trafia w wyniku katastrofy do dżungli amazońskiej, ale nie jest sam, bo towarzyszą mu buntowniczka Constance, łagodna Lila i jej młodszy braciśzek – Maks. Fred nie rzuca się w oczy, choć w głębi duszy jest *iskrą i żywym srebrem*. Ma umysł otwarty i przenikliwy. Pochłania książki – pasjonują go odkrywcy i nie spodziewa się, że wykorzysta wiedzę zdobytą podczas takiej lektury. Towarzyszka jego niedoli, Constance ma z kolei pamięć fotograficzną, zaś Lila ogromną wiedzę o roślinach i zwierzętach.

Wszystkie swoje umiejętności i wiedzę przyjdzie im wykorzystać w środku dżungli, z dala od najbliższych i cywilizacji. Życie w trudnych warunkach zmusi ich też do odkrycia całkiem nowych zdolności. Constance zdziwiona jest, że łowienie ryb nie ma nic wspólnego z cichym siedzeniem nad rzeką – nazywa nawet wędkarzy *rzeczynymi bibliotekarzami*. Bohaterowie zakładają tymczasowy obóz, z którego wyrusza-

ją by zwiększyć swoje szanse na przetrwanie. Pomaga im w tym znalezienie tajemniczej mapy.

Angielskiej pisarce udało się stworzyć współczesną wersję *Robinsona Crusoe* – przygodową, trzymającą w napięciu opowieść, nie pozbawioną pięknych, niemal poetyckich metafor i humoru. *Odkrywca* to pasjonująca lektura o przyjaźni i współdziałaniu, rodzajem się w trudnych warunkach. To także książka o szacunku do przyrody i wartości prawdy w życiu człowieka. Uczy, że każdy z nas może być odkrywcą. Odkrywanie to nic innego jak wzmożona uwaga wobec wszystkiego, co nas otacza, a przyrody szczególnie. Inspiracją do napisania tej powieści była historia brytyjskiego podróżnika. Percy Fawcett, bo o nim mowa, poświęcił życie na szukaniu zaginionego miasta na terenie Amazonii. Pisarka sama wyprawiła się do dżungli, która to podróż na zawsze zmieniła jej definicję piękna. Ten zachwyt nad cudownością przyrody i jej bogactwem, ciekawość, by poznać amazońską dżunglę, udziela się czytelnikowi tej niezwykłej powieści.

Ewa Cywińska

Rundell K., *Odkrywca*, Warszawa: Wydawnictwo Poradnia K, 2018

Weronika i jej ciotki

Niezwykłych ludzi znacznie łatwiej jest wyśmiać niż zrozumieć.
Marcin Szczygielski

Weronika, bohaterka książki Marcina Szczygielskiego, ma niezwykłą wyobraźnię, której używa w niewłaściwy sposób. Zmyśla na potęgę, przez co nieustannie pakuje się w kłopoty. Nie przysparza jej to sympatii wśród rówieśników, utrudniając niełatwą już sytuację, w której znalazła się dziewczyna. Jej rodzice się rozwiedli, a ojciec założył nową rodzinę z młodszą partnerką. Weronika jej nie lubi i nazywa Flądą. Nadto mama głównej bohaterki postanawia przenieść życie ich obu z Poznania do Warszawy. Weronika bardzo stara się dzielnie znosić życiowe

zmiany ze względu na mamę, ale jest bardzo rozżalona rozwodem, przeprowadzką i pojawieniem się przyrodniego braciśzka, na którym koncentruje się uwaga taty. Ucieka w świat fantazji – tworzy całą galerię zmyślonych ciotek, którym przypisuje przeróżne przygody. Ciotki obdarzone są zazwyczaj tym, czego brakuje samej Weronice – odwagą i pewnością siebie. Mają to, co przydałoby się bohaterce powieści w konfrontacji z niezwykle popularnymi koleżankami z klasy, które atakują Weronikę i naśmiewają się z niej.

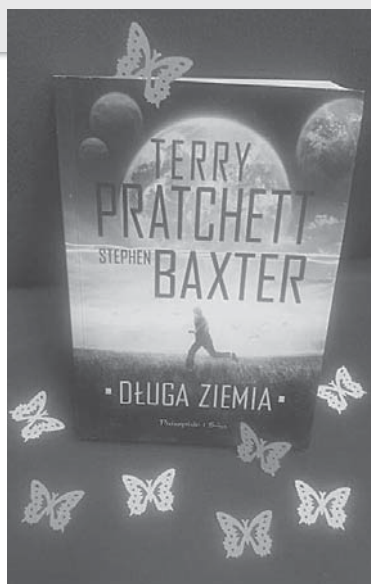
dokończenie na s. 7 →

Jak ziemniak zmienił historię

Jak wielkie znaczenie może mieć zwykły ziemniak? W połączeniu z ludzkim geniuszem ogromne. Właśnie od ziemniaka zaczyna się historia opowiedziana przez znakomity duet – Terry'ego Pratchetta i Stephena Baxtera. Niewielkie urządzenie napędzane właśnie tym niepozornym warzywem pozwala ludziom na zrobienie kroku. Bardzo ważnego kroku, bo prowadzącego do równoległego świata, do Ziemi, ale nie tej naszej. Drugiej. Trzeciej. Tysięcznej... Urządzenie jest tanie, dostępne dla każdego i prowadzi do nieskończonej ilości odbici naszej planety, które łączy tylko jeden fakt – nie są one zamieszkane przez ludzi. Jak wiele osób zdecyduje się porzucić swoje dotychczasowe życie, by wyruszyć w nieznaną?

W podróży do kolejnych światów towarzyszymy nietypowemu duetowi składającemu się ze sztucznej inteligencji zamieszkującej lodówkę oraz zatrudnionego przez nią specjalisty od przemierzania Długiej Ziemi. Ich perypetie w odkrywaniu nieznanego często wywołują uśmiech, ale czasem prowadzą do rozmyślań nad historią planety. Na pytanie, jak mogłaby wyglądać Ziemia, gdyby nie zamieszkuje ją ludzie, autorzy odpowiadają na setki różnych sposobów. Do Czytelniczka należy wybór, która z nich odpowiada mu najbardziej. Książka ta nie jest jednak tylko przygodą czy fantastyką. Autorzy w realistyczny sposób opisują kaskadę wydarzeń związanych z po-

wszechną możliwością przekroczenia w inny świat. Jakie skutki będą miały nowe trendy kolonizacyjne dla światowej gospodarki? A jakie dla pojedynczej rodziny?

Długa Ziemia jest wstępem w pięciotomowej serii i choć ostatnie jej części wydane zostały już po śmierci Terry'ego Pratchetta, jest to niewątpliwie wspólne dzieło obu panów. Warto zapoznać się z połączeniem humoru Pratchetta i naukowym zacięciem Baxtera, które pozwolą nam przemierzyć niezliczone światy, nie ruszając się z fotela.

Joanna Pękala

Pratchett T., Baxter S., *Długa ziemia*, Warszawa: Prószyński Media, 2013.

→ Weronika nie jest jedyną osobą, która w tej powieści zmagą się z brakiem akceptacji. Pan Jan, sąsiad Weroniki, ma trudności z poruszaniem się, więc na podwórku dzieci wołają za nim „zombie”. Może właśnie to niezrozumienie ze strony innych sprawia, że świat przeżywającej pierwszą miłość nastolatki, bo i taki wątek pojawia się w tej powieści, oraz emerytowanego pracownika biblioteki, ponieważ właśnie w bibliotece pracował pan Jan, zaczyna się przenikać. Pan Jan – nie przyznając się sam przed sobą – czeka na wizyty Weroniki, a ona cieszy się, że jej opowieści zyskują wiernego słuchacza. To spotkanie dla każdego z nich stanie się lekcją...

Weronika i zombie to bardzo dobrze napisana opowieść o trudach dorastania i braku akceptacji wśród rówieśników, pozbawiona dosadnego dydaktyzmu. To także historia o nieuchronności zmian i przemijania oraz szacunku do samego siebie i innych. Pięknie narysowana jest tu potrzeba przyjaźni i realnego kontaktu z drugim człowiekiem. Autor ma niezwykle zmysł obserwacji, co przekłada się nie tylko na wciągają-

cą fabułę powieści, ale i wiarygodność młodych bohaterów – zachowanie i język, który m się posługują. Dodatkowo, jak sam przyznał w jednym z wywiadów, czerpał z własnych nastoletnich doświadczeń, a inspiracją do stworzenia postaci Weroniki był dla Szczygielskiego prawdziwy list nastolatki do Instytutu Wydawniczego *Latarnik*. Z tej mozaiki powstała powieść, która wzrusza, bawi i porusza...

Ewa Cywińska

Szczygielski M., *Weronika i zombie*, Warszawa: Oficyna Wydawnicza AS: Instytut Wydawniczy *Latarnik* im. Zygmunta Kałużyńskiego, cop. 2018

się rewitalizacja nawiąże do tych tradycji! O historii miejsca opowie cracovianista Konrad Myślik. O koncepcjach odnowienia – Łukasz Pawlik, zastępca dyrektora Zarządu Zieleni Miejskiej. Wolę odnowienia placu wyrazili mieszkańcy w ubiegłorocznym Budżecie Obywatelskim, oddając na to zadanie najwięcej głosów.

12 kwietnia

„Wielkanocne koszyczki – zajęcia plastyczne dla dzieci”

– godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Podczas spotkania uczestnicy wykonają papierowe koszyczki, które ozdobią wielkanocnymi i wiosennymi motywami.

„Planszowisko” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Rozgrywki dla dzieci w wieku 8–11 lat w gry planszowe uczące współpracy oraz kreatywnego i logicznego myślenia.

15 kwietnia

„Franklin i zagadka – głośne czytanie dla maluchów” – godz. 10.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy rozwiążą zagadkę przedstawioną w książce z *klapkami – niespodziankami*. Dzieci wcielą się w detektywów i będą szukać ukrytych w bibliotece przedmiotów.

„Warsztaty tworzenia kartek wielkanocnych” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Warsztaty tworzenia kartek wielkanocnych prowadzone przez Barbarę Zaus. Uczestnicy proszeni są o przyniesienie nożyczek.

16 kwietnia

„Wielkanoc w Krakowie” – godz. 10.00

Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 517-377-210

Prezentacja multimedialna na temat tradycji wielkanocnych w Krakowie i okolicach. Zajęcia edukacyjne przeznaczone dla dzieci w wieku 6 lat.

„Jak Róża się nie poddała i Tymianek poszedł z nią na spacer – zajęcia o emocjach” – godz. 10.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia z elementami biblioterapii dla dzieci w wieku przedszkolnym. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Ten rozbrawiająco poczciwy tramp – życie Charliego Chaplina” – godz. 11.00

Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Tematem prelekcji będzie rozwój kariery aktorskiej i reżyserskiej ikony kina niemeo, Charliego Chaplina. Prowadzenie: Krystyna Maśnik.

„Wielkanocne pisanki, byczki i oklejanki” – godz. 16.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Warsztaty dla seniorów popularyzujące różnorodne techniki zdobienia wielkanocnych jaj. Uczestnicy będą mogli zademonstrować swoje prace.

17 kwietnia

„Poldi i Poli na wielkim przyjęciu urodzinowym Christiana i Fabiana Jermiesia” – godz. 13.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książka dla Dzieci, podczas którego uczestnicy będą poszukiwać kostiumu pingwinię babci kończącej 90 lat.

„Środek motka – wielkanocny zwierzyniec” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Zajęcia dla miłośników rękodzieła, podczas których uczestnicy wykonają baranki, kurczaki i zajączki wielkanocne. Spotkanie kierowane do seniorów.

18 kwietnia

„Matka Ziemia woła o pomoc!” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Warsztaty ekologiczne z okazji Międzynarodowego Dnia Ziemi uczące jak dbać o naturalne środowisko.

„Wielkanoc w Krakowie” – godz. 10.00

Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 517-377-210

Prezentacja multimedialna na temat tradycji wielkanocnych w Krakowie i okolicach. Zajęcia edukacyjne przeznaczone dla dzieci w wieku 6 lat.

23 kwietnia

XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*

„XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 3

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

Z okazji XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża* każdy czytelnik odwiedzający w tym dniu bibliotekę otrzyma papierową różę.

„Książka za książkę” – w godzinach otwarcia biblioteki od 23 do 27 kwietnia 2019 roku

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Akcja wymiany książek – szczegółowy regulamin dostępny w Filii nr 7 Biblioteki Kraków.

„Zabawa z Różą” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

Filia nr 9

ul. Dobrego Pasterza 6, tel. 12 411-04-00

Każdy odwiedzający w tym dniu bibliotekę będzie mógł wziąć udział w czytelniczej zabawie. Wylosowane cytaty z książek wskażą lekturę do wypożyczenia. Dla uczestników zabawy przewidziano małe niespodzianki. Dodatkowo na dzieci i młodzież będą czekać literackie zagadki. Prawidłowa odpowiedź na pytanie zostanie nagrodzona drobnym upominkiem.

„XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Rebussy i zagadki literackie dla czytelników.

„Drugie życie książki” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Akcja bezpłatnej wymiany książek w ramach Małopolskich Dni Książki *Książka i róża*. Regulamin akcji dostępny w Filii nr 20 Biblioteki Kraków.

„XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

Filia nr 35

ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Z okazji XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i róża* za każdą książkę i audiobook podarowaną bibliotece czytelnicy otrzymają różę. Przyjmowane będą jedyne publikacje wydane po 2010 roku. Równocześnie prowadzona będzie akcja bookcrossingowa. Regulamin dostępny jest w Filii nr 35 Biblioteki Kraków.

„XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 797-024-017

Z okazji XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i róża* akcja wymiany książek dla czytelników. Regulamin dostępny jest w Filii nr 40 Biblioteki Kraków.

„Książka za różę” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniach 23 i 24 kwietnia 2019 roku

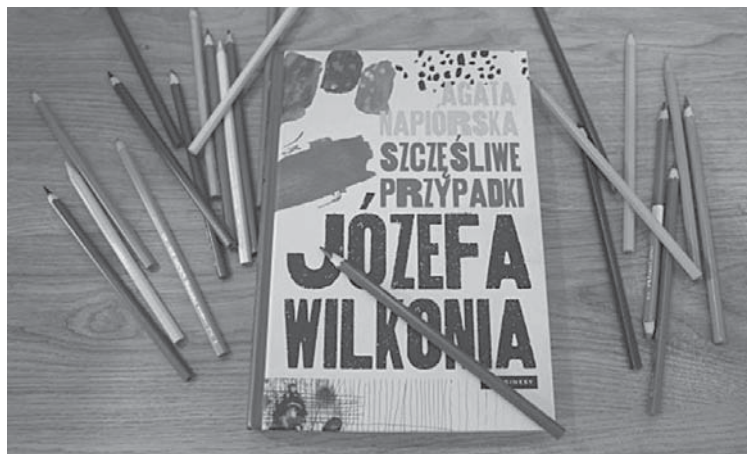
Filia nr 43

ul. Gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Polecamy dorosłym

Mistrz ilustracji, mistrz życia

– Dlaczego nie wolno poprawiać swoich prac?
– Bo pokazują upływ czasu, uwidaczniają, jak artysta się zmieniał, są autentycznym zapisem jego twórczości, nawet błędy, które potem widzimy, mają swój wdzięk.
(fragm. *Szczęśliwe przypadki Józefa Wilkonia*)

Książka *Szczęśliwe przypadki Józefa Wilkonia* to swego rodzaju wywiad-rzeka. Autorka, Agata Napiórska, spędziła prawie sto godzin na rozmowach z mistrzem ilustracji, była w jego domu w Zalesiu Dolnym aż trzydzieści dwa razy, jadła z nim posiłki, piła kawę, pytała, słuchała, nagrywała. Pokłosiem tych spotkań jest niezwykle ciekawa książka. Jak sama autorka twierdzi, nie jest to biografia, na takie jeszcze przyjdzie czas. Jest to raczej zapis swobodnych rozmów między młodą dziennikarką a wybitnym mistrzem ilustracji, który uchylił rąbka tajemnicy swojego bardzo szczęśliwego życia. Z książki wyłania się postać ciepłego, spokojnego, rodzinnego człowieka. Józef Wilkoń mówi o swoim życiu z wielkim zadowoleniem. Bardzo czule wypowiada się o matce, widać, że była ona dla niego niezwykle ważną osobą, był z nią silnie związany. O ojcu opowiada nieco oschle, mówi, że był surowym cholerkiem. Relacje Wilkonia z rodzeństwem, którego miał czworo, były do-

bre. Nie brak też opowieści o jedynym synu – Piotrze. I o żonie Małgosi, która zmarła wcześniej, o wiele za wcześnie. Z tych rozmów wynika wyraźnie, że Józef Wilkoń bardzo ceni sobie życie rodzinne. Autorka książki pyta ilustratora nie tylko o dzieciństwo, dom rodzinny, ale także o jego pracę, pasję, marzenia, o wystawy zagraniczne, wydane książki, a Józef Wilkoń z ogromną prostotą i szczerością odpowiada na wszystkie te pytania. Daje się poznać czytelnikowi jako otwarty, dowcipny, bardzo dobry człowiek. I jak przystało na książkę o wielkim ilustratorze, jest ona opatrzona mnóstwem wspaniałych fotografii dzieł artysty, jego rysunków, rzeźb, prac wykonanych różnymi technikami plastycznymi. Polecam nie tylko wielbicielom twórczości Józefa Wilkonia.

Małgorzata Koźma

Napiórska A., *Szczęśliwe przypadki Józefa Wilkonia*, Warszawa: Wydawnictwo Marginesy, 2018

ZY JUŻ ZAPRENUMEROWAŁEŚ

CZAS LITERATURY?

NOWY NUMER JUŻ W MARCU!

NIE ZWLEKAJ!

KWARTALNIK

LITERACKI

BIBLIOTEKI KRAKÓW

CZAS
LITERATURY

www.czasliteratury.pl

Polecamy dorosłym

Praca, robota, harówka...

To ponad półtora miliona osób, które mimo że często pracują więcej niż osiem kolejnych godzin, zarabiają zbyt mało, aby zaspokoić inne niż podstawowe potrzeby. Praca zajmuje im zbyt dużo czasu, aby podnieść kwalifikacje i dostać podwyżkę*.

Polski rynek pracy jest dynamiczny, od wielu lat zmienia się i rozwija. Jakie mechanizmy rządzą nim współcześnie? Jakie warunki pracy ma stróż, sprzedawca, telemarketer czy pracownik produkcji w fabryce? O tym i wielu innych tematach przeczytać można w publikacji Marka Szymaniaka *Urobieni. Reportaże o pracy*.

Książka w oszczędny sposób przedstawia mechanizmy rynku pracy, *clou* to historie prawdziwych ludzi, często ich dramaty i trud codziennego życia. Każdy z reportaży osadzony jest w szerokim tle społecznym, zarówno przemian, jakie spotkały gospodarkę po roku 1989, jak i odnosi się do współczesnego konsumpcjonizmu i chęci zysku za wszelką cenę. Reportaże wzbogacone są o dane statystyczne.

Urobieni to w gruncie rzeczy lekture smutna, daje do zrozumienia, że nie zawsze chcesz to móc.

Poznając bliżej sytuacje bohaterów czytelnik wchodzi w ponury świat umów cywilnoprawnych, gdzie nikt nawet nie myśli o urlopie i zwolnieniach chorobowych – wiąże się to z brakiem godzin, a co za tym idzie z mniejszą wypłatą. Przeżycia ludzi „urobionych” doskonale tłumaczą, dlaczego sytuacja wygląda tak a nie inaczej – nie przywołują jednak ideologii i polityki, wytykają wyłącznie patologie współczesnego rynku pracy.

Książka dostępna jest w 22 filiach Biblioteki Kraków.

Jolanta Oleksa

Szymaniak M., *Urobieni. Reportaże o pracy*, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2018

* Szymaniak M., *Urobieni. Reportaże o pracy*, Wołowiec: Wydawnictwo Czarne, 2018, s. 18

W ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i róża* każdy, kto podaruje bibliotecie książkę, dostanie dzierganą różę w formie zakładki.

24 kwietnia

XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*

„XVIII Małopolskie Dni Książki *Książka i Róża*”

– w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 5

ul. Lubomirskiego 7A, tel. 12 430-37-39

Pierwszych 20 czytelników, którzy wypożyczą tego dnia minimum 4 książki, otrzyma różę.

„Strofy o róży” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Wydarzenie w ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża*. Czytelnicy odwiedzający bibliotekę zamiast tradycyjnej róży otrzymają jej literacką metaforę – fragment wiersza z motywem róży.

„Róża za książkę” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 44

ul. Spółdzielców 3, tel. 797-024-014

Wydarzenie w ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża*. Każdy, kto tego dnia podaruje bibliotecie książkę, otrzyma świeży lub papierowy kwiat wykonany przez dzieci z Publicznego Przedszkola *Bajlandia*.

„Książka – niespodzianka” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Wydarzenie w ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża*. Dzieci, które odwiedzą bibliotekę, będą mogły wziąć udział w akcji *Książka – niespodzianka*.

„Regał pełen niespodzianek” – w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

W ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża* w Filii nr 54 Biblioteki Kraków przygotowany zostanie tematyczny regał z książkami, zakładkami, kartkami pocztowymi, mapami, czasopismami. Czytelnicy mogą wymieniać własne materiały. Szczegółowy regulamin dostępny w filii.

„Różana zakładka dla każdego czytelnika”

– w godzinach otwarcia biblioteki

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Wszyscy czytelnicy odwiedzający tego dnia Filie nr 56 otrzymają zakładkę z cytatem.

„Spacer literacki *Szlakiem krakowskich legend*” – godz. 9.00

Spacer prowadzony przez przewodniczkę Joannę Światałę. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Klasztor OO. Paulinów na Skałce, ul. Skałeczna 15.

„Spacer literacki *Śladem Żółtej Cizemki*” – godz. 11.00

Spacer prowadzony przez przewodniczkę Joannę Światałę. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Klasztor OO. Paulinów na Skałce, ul. Skałeczna 15.

„Różane zakładki” – godz. 12.00

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Warsztaty plastyczne dla dzieci i rodziców, w czasie których uczestnicy wykonają zakładki do książek z motywem róży.

„Warsztaty literackie” – godz. 12.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Warsztaty literackie z ilustratorką książek dla dzieci Joanną Rusinek, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Warsztaty z różą – zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku 7–9 lat”

– godz. 12.00

Filia nr 21 / Oddział dla dzieci

IESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY Cena 7 zł (z tym kwota)

KRAKÓW

Nr 04 (173) Kwiecień 2019

WCZYTAJ SIĘ!
Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2019

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl
tel. 12/222-00-14, 661-22-82-82
www.miesiecznikkrakow.pl

Wpłaty: 24 1020 2892 0000 5102 0677 8528

Katarzyna Janowska o kulturze w Krakowie, Warszawie | Onet.pl
OFF-CAMERA: zagadki | Czy Lenin wrócił do Nowej Huty? | U porty Michała Żabockiego

ul. Królewska 59, tel. 797-301-020

Warsztaty plastyczne, w czasie których uczestnicy wykonają różę z bibuły oraz zakładki do książek z motywem róży.

„Taka piękna jest przyroda – głośne czytanie najmłodszym”

– godz. 17.00–18.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Nadejście wiosny jest okazją do czytania najmłodszym czytelnikom wierszy o tematyce przyrodniczo-ekologicznej autorstwa Jolanty Kasperkowiak. Wybrane fragmenty pomogą w kształtowaniu właściwej postawy wobec przyrody, uwrażliwią na piękno niezwykłego świata roślin i zwierząt oraz zwrócą uwagę na potrzebę ochrony środowiska. Podsumowaniem spotkania będzie wykonanie kwiatów z papieru.

„Czytamy i malujemy” – godz. 17.00–18.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wydarzenie w ramach XVIII Małopolskich Dni Książki *Książka i Róża*. Głośna lektura książki Madonny *Angielskie Różyczki*, w trakcie zajęć uczestnicy wykonają dowolną ilustrację do książki.

„Lubimy poezję” – godz. 17.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Głośne czytanie wierszy polskich poetów dla dzieci.

25 kwietnia

„Dzień Ziemi – kreatywny recykling” – godz. 9.30

Filia nr 9

ul. Dobrego Pasterza 6, tel. 12 411-04-00

Co ma wspólnego segregacja odpadów z czytaniem? I gdzie w tym wszystkim jeszcze miejsce dla ufoludków? Wystarczy wziąć udział w warsztatach w bibliotece, aby się tego wszystkiego dowiedzieć. Czas na kreatywny recykling! Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Literacy przewodnicy” – godz. 9.30

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci

ul. Teligi 24, tel. 517-377-207

Spotkanie z autorem książek dla dzieci Waldemarem Cichoniem, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Warsztaty literackie” – godz. 10.00

Filia nr 15

ul. Dobrego Pasterza 100, tel. 12 417-22-73

Warsztaty literackie z ilustratorką książek dla dzieci Joanną Rusinek, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Literacy przewodnicy” – godz. 12.00

Filia nr 50

os. Kościuszkowskie 5, tel. 12 648-79-46

Spotkanie z autorem książek dla dzieci Waldemarem Cichoniem, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Dziwny jest ten świat” – godz. 15.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Literacka podróż po pograniczach wyobraźni – rozmowa o książce *Opowiadania bizardne* Olgi Tokarczuk.

„Dom duchów Isabel Allende” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Debiut literacki Isabel Allende, chilijskiej pisarki, która na stałe wpisała się do kanonu literatury światowej. Fabuła opowiada dzieje rodziny Truebów na przestrzeni czterech pokoleń. Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla Dorosłych.

„Kilka sztuk pastelą malowanych – Wojciech Odsterczył

– finał wystawy” – godz. 19.00

Filia nr 22

ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

Wiosenne spacerunki po krakowskich parkach i ogrodach

Dni stają się coraz dłuższe, a poranne słońce zachęca do wyjścia z domu. Szukamy więc miejsc z dala od gwaru miejskiego, gdzie w otoczeniu budzącej się do życia przyrody znajdziemy spokój i wyciszenie. Wolne popołudnia chętnie spędzamy w restauracyjnych ogródkach, mieszczących

się w zakamarkach starych kamienic czy miejskich podwórek, gdzie królują drzewa i krzewy, kolorowe kwiaty, gęsty bluszcz pokrywający ściany, niczym w klimatycznych włoskich miasteczkach. Coraz częściej wygrzewamy się na słońcu spacerując krakowskimi Plantami otaczającymi najstarszą część Krakowa. Oczy cieszą łąki kwietne w parkach i przy drogach.

Terenów zielonych zachęcających do spacerów i odpoczynku jest w Krakowie wiele: Błonia, wpisane do rejestru zabytków miasta, Las Wolski, Las Mogiński, Park Skąły Twardowskiego, Park Solvay, Bonarka, Krzemionki, Park Lotników Polskich, malowniczy park położony na terenie dawnego folwarku zakonu Dominikanów, zwany Parkiem Zaczarowanej Dorożki, czy najpopularniejszy wśród krakowian Park im. dra Henryka Jordana w śródmieściu. Ogród Strzelecki, zwany także Parkiem Bractwa Kurkowego, zaprasza na spacerunki wśród klonów, lip, wiązów czy egzotycznych okazów. Na relaks zaprasza też Park im. Wojciecha Bednarskiego położony w kotlinie dawnego kamieniołomu i na zboczach Krzemionek, Park Tysiąclecia, Zielony Jar na Wzgórzach Krzesławickich, Park Ratuszowy przy Alei Róż i Alei Przyjaźni, Park Stanisława Wyspiańskiego, Park Dąbie, Anny i Erazma Jerzmanowskich w Prokocimiu, Królewski Ogród w Łobzowie, Park im. Jalu Kurka.

Warto także wybrać się do krakowskich ogrodów dydaktycznych: Botanicznego, z niezwykle bogatą kolekcją roślin i drzew krajowych, i zagranicznych, który w wiosnę zachwyca feerią kolorów kwiatów i wszechobecną soczystą zielenią, Ogrodu Zoologicznego znajdującego się na terenie Lasu Wolskiego – największego kompleksu leśnego w Krakowie czy Ogrodu Doświadczeń im. Stanisława Lema w Parku Lotników Polskich, wzorowanego na parku w Norymberdze, w którym rządzi fizyka i nigdy nie jest nudno.

Nie sposób wymienić tu wszystkich istniejących w naszym mieście, gdyż jest ich ponad 43. Zabieram Państwa na spacer do Parku Krakowskiego im. M. Grechuty, położonego między al. Mickiewicza, Placem Inwalidów

i ul. Czarnowiejską, który funkcje rekreacyjne pełni w Krakowie od 1885 r.

Joanna Torowska w pierwszej części swojej publikacji *Parki Krakowa* pisze o nim: *utworzony został na wzór wiedeńskich ogrodów publicznych, wyposażony w wiele urządzeń służących rozrywce, podyktowanych modą epoki*. Był tam teatr letni zwany także Ludowym lub Rozmaitości, a na przełomie XIX i XX wieku działał w nim jeden z pierwszych w Krakowie teatrzyków lalkowych dla najmłodszych. Niezwykłą atrakcją stanowił hipodrom z końmi, huśtawkami i karuzelą czy mały zwierzynek krajowych dzikich zwierząt, a zimą porą – lodowisko. Tu odbywały się też niezwykle zabawy taneczne. Z czasem park zaczął zmieniać swój charakter, ale także układ, a jego powierzchnia znacznie się zmniejszyła.

A jak jest dzisiaj? Park Krakowski zmienił się nie do poznania. Odnowiony został w ubiegłym roku i każdy znajdzie tu coś dla siebie, bowiem jest przystosowany dla mieszkańców w każdym wieku. To prawdziwe miejsce rozrywki dla rodzin z małymi dziećmi, ale nie tylko. Liczne alejki zachęcają do jazdy rowerem czy na hulajnodze, jest też dużo miejsca do biegania. Na dorosłych czekają stoły do gry w szachy, bulodrom. Maluchy szaleją na zjeżdżalni, a co zwinniejsi próbują swych sił na ścianie wspinaczkowej czy w strefie małego odkrywców. Niepowtarzalny plac zabaw z tunelami linowymi, platformami, urządzeniami do zabawy wodą zaprasza dużych i małych. Ileż radości sprawia maluchom turlanie się z pagórków. Wszystko to w otoczeniu budzącej się do życia po zimie przyrody i zwracającej uwagę odnowionej fontanny wraz z sadzawką pośrodku parku oraz stojących w plenerze rzeźb prof. Romana Tarkowskiego.

Do szczęścia człowiekowi potrzeba ogrodu i biblioteki – przekonywał rzymski filozof Ciceron. Mamy w Krakowie piękny park, do szczęścia brakuje nam już tylko, by powróciła na swoje miejsce szafa z książkami, która po remoncie usytuowana była w strefie czytania.

Małgorzata
Czerwiec-Dzierżymirska

Kobieta w eklibrisie

W Międzynarodowym Dniu Kobiet w Filii 20 Biblioteki Kraków przy ul. Opolskiej 37 za inauguracją została wystawa eklibrisów, której motywem przewodnim jest kobieta w rozmaitych rolach i odstonach. Odszukamy tu zatem matkę, królową, naukowca, kobiety o różnych zainteresowaniach i profesjach, ale też postacie literackie: Alicję w Krainie Czarów czy Czerwoną Kapturka.

Kuratorem wystawy jest Jacek Owczarek, który zestawiał dla porównania grafików polskich i zagranicznych – są to: Rajmund Aszkowski, Juliusz Batura, Joanna Budzyńska-Sycz, Jan Dubaj, Leszek Frey-Witkowski, Krzysztof Kmiec, Aneta Kowalczyk, Torill E. Larsen, Joanna Makuch-Folwarska, Aleksandra Ogórkiewicz, ks. Ignacy Ryndzionek, Mauricio Schvarzman, Maria Maddalena Tuccelli, Małgorzata Wyka.

Prezentowane małe formy graficzne pochodzą z różnych lat i wykonane są różnymi technikami, takimi jak: linoryt, miedzioryt, plastikoryt, akwaforta, akwainta, sucha igła, grafika komputerowa, technika mieszana czy też technika własna artysty.

Kolekcja prezentuje kilkadziesiąt eklibrisów wyeksponowanych na ośmiu planszach i w dwóch gablotach. Wystawa w tej lokalizacji potrwa do 30 kwietnia, a już od 8 maja do końca miesiąca będzie ją można obejrzeć w Filii 53 w os. Stalowym 12. Serdecznie zapraszamy.

Barbara Zajączkowska

Finiszą wystawy prac Wojciecha Odsterczyła, krakowskiego pastelisty, malarza, członka grupy *Róbmę Sztukę*. Indywidualna twórczość Wojciecha pozwala uwolnić wrażliwość do otaczającego go świata. Ucieka w kolorowy świat przypominający dziecięce marzenia i tęsknoty. Pokrzywieni, czasem smutni bohaterowie obrazów są wyrazem duszy, tego, co w nas tkwi głęboko i wstydy się wyjść. Pragnienia, lęki, wrażenia artysty zostały zamknięte w formie pasteli wykonanej kredką.

26 kwietnia

„Literaccy przewodnicy” – godz. 9.00

Filia nr 37

ul. Sztaudyngera 5, tel. 797-024-018

Spotkanie z autorem książek dla dzieci Waldemarem Cichonem, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Nasza Planeta Ziemia – spotkanie ekologiczne dla dzieci”

– godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

W kwietniu obchodzony jest Światowy Dzień Ziemi, który będzie okazją do przeprowadzenia spotkania mającego na celu promowanie ochrony środowiska i życia w zgodzie z naturą.

„Literaccy przewodnicy” – godz. 12.30

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie z autorem książek dla dzieci Waldemarem Cichonem, realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Gramy w planszowe! – gry planszowe dla dzieci” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

W czasie spotkania uczestnicy zagrają w popularne gry planszowe dla najmłodszych.

29 kwietnia

„Spacer literacki Szlakiem krakowskich legend” – godz. 10.00

Spacer prowadzony przez przewodniczkę Joannę Świątałą. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Klasztor OO. Paulinów na Skałce, ul. Skałeczna 15.

„Spacer literacki Śladem Żółtej Ciżemki” – godz. 10.00

Spacer prowadzony przez przewodniczkę Joannę Świątałą. Wydarzenie realizowane w ramach projektu *Festiwal Magia czytania z Fundacją PZU. Edycja II*. Klasztor OO. Paulinów na Skałce, ul. Skałeczna 15.

„Jak odnaleźć swoją pasję?” – godz. 17.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie dla młodzieży licealnej, podczas którego każdy z uczestników będzie mógł opowiedzieć rówieśnikom o swojej pasji.

„Kraków inaczej – finisaż wystawy” – godz. 18.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Finisaż wystawy fotografii Szymona Kuszydarowskiego.

30 kwietnia

„Kwiecień plecień... – głośnie czytanie dla dzieci” – godz. 12.00

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Uczestnikom przedstawione zostaną wybrane polskie przysłowia. Dodatkowo w trakcie zajęć przewidziano zagadki, gry i rebusy literackie.

„It's more fun in the Philippines. Na Filipinach jest zabawniej – slajdowisko” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Kemberly i Sylwester Kopec – małżeństwo filipińsko-polskie postara się przybliżyć czytelnikom kulturę Filipin, przedstawić obyczaje, wierzenia i życie codzienne.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

2 kwietnia

„Spotkanie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich” – godz. 17.30

Prelekcja dr Krystyny Słoczyńskiej na temat Wielkiego Tygodnia w Jerozolimie.

9 kwietnia

„Wieczór poetycki *Dwaj Panowie J*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Danuta Sułkowska

Wieczór autorski z udziałem Józefa Janczewskiego i Janusza Jedynaka.

10 kwietnia

„Spotkanie z dawnymi widokami Krakowa” – godz. 18.00

Prowadzenie: dr Stanisław Dziedzic

Prezentacja dwóch albumów: *Kraków. Album widoków. XIX wiek* i *Kraków. Album widoków. XV-XX wiek*. Przedmowę do obydwu albumów napisał Prezydent Miasta Krakowa prof. Jacek Majchrowski.

16 kwietnia

„Promocja tomu poetyckiego Magdaleny Węgrzynowicz-Plichty *Safoniana*” – godz. 18.00

Prowadzenie: Beata Anna Symoła

Magdalena Węgrzynowicz-Plichta – poetka i redaktorka, autorka wielu tomów poezji i opracowań krytycznych, wydawca.

24 kwietnia

„Krakowska Witryna Fotograficzna. Wybrane, najciekawsze zdjęcia marca” – godz. 18.00

Prowadzenie: Marek Lasyk.

Krakowska Witryna Fotograficzna jest inicjatywą fotoreporterów prasowych z terenu Krakowa. Zdjęcia fotoreporterzy publikują nie tylko na łamach prasy, ale także na blogu www.krakowskawitrynafotograficzna.blogspot.com, który jest odwzorowaniem Witryny umieszczonej przy pl. Wszystkich Świętych 11, w oknie Wydziału Kultury i Dziedzictwa Narodowego UMK. Z Witryną współpracować mogą wszyscy fotoreporterzy prasowi, którzy pracują dla mediów analogowych lub cyfrowych.

26 kwietnia

„Spotkanie autorskie wokół książki Barbary Nawratowicz *Piwnica pod Baranami*” – godz. 18.00

Barbara Nawratowicz-Stuart – aktorka i dziennikarka, współzałożycielka *Piwnicy pod Baranami*.

Wystawy w filiach Biblioteki Kraków

„RÓŻNOŚCI MIX – wystawa prac Marka Gzyla” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„Abstrakcje – wystawa prac Marii Leśniak” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Nowa Huta. Archeologia, ludzie, epoka – wystawa” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

„150. urodziny Stanisława Wyspiańskiego (1869–1907) w Bibliotece Kraków. Prezentacja pasteli, rysunku i afiszy sztuk Stanisława Wyspiańskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

„Moje klimaty” – w godzinach otwarcia biblioteki od 11 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Szlakiem św. Świerada

Skalka nad Vahom. Ruiny klasztoru.

C hłodny poranek nie zapowiadał upału, jaki miał nas zaskoczyć parę godzin później, ani tym bardziej atrakcji, które niebawem stały się naszym udziałem. Bagaże spakowane, ruszamy więc w drogę. Pierwszy przystanek to malownicze Tropie nad Dunajcem. Znajduje się tam jeden z najstarszych kościołów na ziemiach polskich, ufundowany w XI w. przez Kazimierza Odnowiciela. Kościół, obecnie pod wezwaniem śś. Andrzeja Świerada i jego ucznia Benedykta, zlokalizowany został w pobliżu pustelni pierwszego z patronów, najwcześniejszego krzewiciela chrześcijaństwa na tych terenach. Przeprowadzamy się promem na drugi brzeg Jeziora Czchowskiego. Czeka nas prawdziwa uczta duchowa i poznawcza. Maleńka świątynia wypełniona jest zabytkami sięgającymi epoki romańskiej, aż po rokoko. Wsluchujemy się w dzieje bogobojnego Świerada, który po paroletnim pobycie w Tropiu przeniósł się do klasztoru benedyktynów na górze Zobor nieopodal Nitry, na ziemiach dzisiejszej Słowacji. Ruszamy więc i my jego tropem. Następny przystanek to Skalka nad Vahom. Po drodze mijamy zrekonstruowany malowniczy zamek Tropstzyn i w niezmiernym wręcz upale docieramy do Skalki, historycznego miejsca pielgrzymkowego na Słowacji. Tam, w grocie skalnej, wzorem swego nauczyciela, ostatnie lata życia spędził św. Benedykt i tam też został zamordowany przez zbójców. Legenda głosi, że jego ciała strzegł drapieżny orzeł do czasu, aż odnaleźli je mnisi i pochowali w kościele opackim w Nitrze. Miejsce dawnej pustelni i późniejszego klasztoru benedyktynów udostępnione jest dla zwiedzających. Warto podjąć trud wspinania się na stromą skałę, by poczuć siłę tego miejsca i móc podziwiać imponujący widok na dolinę Wagu. Ruszamy w dalszą drogę, musimy wszak dotrzeć do miejsca najważniejszego – Nitry. Mówi się o niej jako najstarszej miejskiej osadzie na Słowacji. Miasto wielu historycznych wyda-

zeń, którego sercem jest zamek i katedra św. Emmerama. Jej najstarsza część kryje grobowiec świętego, którego szlakiem podążamy. Ponad miastem góruje masyw Zoboru. Na jego zboczach mieścił się klasztor św. Hipolita, do którego późniejsi święci wstąpili, by za zgodą przełożonych udać się do pustelni znajdującej się w wyższych partiach góry. Tam, żyjąc w ścisłej ascezie, służyli Bogu w zgodzie ze średniowiecznymi ideałami. Po śmierci św. Świerada miejsce to stało się świadkiem wielu cudów. Natomiast jego uczeń Benedykt przeniósł się do Skalki nad Vahom. Ale o tym już było...

Miejsca te są przepiękne, na wskroś przesiąknięte historią, atrakcyjne zarówno pod względem turystycznym, jak i krajobrazowym. Przede wszystkim jednak związane z jednym z pierwszych Polaków wyniesionych na ołtarze.

Tekst: Anna Grychowska
Zdjęcia: Michał Grychowski

Widok na kościół w Tropiu.

Katedra św. Emmerama w Nitrze. Kaplica, w której znajdują się relikwie świętych

Kalendarium krakowskie

- 2.04.1969** – w Zawoi zmarła Irena Tetelowska (ur. w 1927) – dziennikarka. Była dyrektorem Ośrodka Badań Prasoznawczych w Krakowie, pionierką badań nad komunikowaniem i prasoznawstwem w Polsce. Przedstawiła m.in. nowatorski projekt bieżącej bibliografii wszystkich ważniejszych publikacji z całego świata, dzięki czemu została wybrana przewodniczącą sekcji bibliograficznej International Association for Mass Communication Research. Zginęła w katastrofie lotniczej na stokach Policy.
- 6.04.1929** – w Gwoźdźcu k. Krzeszowic urodził się Stanisław Czycz (zm. 29.06.1996 w Krakowie) – poeta, prozaik. Pierwsze utwory poetyckie drukował na łamach *Dziennika Polskiego* i *Życia Literackiego*, współpracował też z *Przekrojem*. W twórczości, utrzymanej w tonie katastroficzno-wizyjnym, demaskował ogólnie przyjęte pozy i konwenanse. Wydał również opowiadania (*Ajol i Laor*, *Nie wiem, co ci powiedzieć*, *Nim zajdzie księżyc*) oraz powieści (*Nie wierz nikomu*). Na kanwie jego opowiadań w 1991 r. powstał film fabularny *Nad rzeką, której nie ma*.
- 8.04.1969** – w Krakowie zmarła Zofia Głowa (ur. 11.04.1920) – etnograf. Pracowała w Instytucie Sztuki PAN w Krakowie w Sekcji Badania Plastyki Ludowej. Publikowała m.in. na łamach *Polskiej Sztuki Ludowej* pod nazwiskami Zofia Kurkowa oraz Zofia Głowa.
- 12.04.1849** – w Baczkowie k. Bochni urodził się Jan Czubek (zm. 14.07.1932 w Krakowie) – historyk literatury, filolog klasyczny, tłumacz poezji antycznej, bibliotekarz, bibliograf, edytor. Był zatrudniony jako bibliotekarz AU, opublikował wówczas *Katalog rękopisów Akademii Umiejętności w Krakowie* oraz *Katalog wydawnictw Akademii Umiejętności w Krakowie*. Był ponadto redaktorem *Przewodnika Bibliograficznego* oraz jego kontynuacji – *Bibliografii Polskiej*. W pracy badawczej zajmował się m.in. wyszukiwaniem i opracowaniem materiałów archiwalnych dotyczących pisarzy staropolskich. Jako edytor uporządkował i wydał *Poezję filomatów*, *Pisma Z. Krasieńskiego* oraz *Poezję M. Kopnickiej* (w 10 tomach).
- 18.04.1939** – w Warszawie urodził się Maciej Szumowski (zm. 1.02.2004 w Krakowie) – dziennikarz i reżyser filmów dokumentalnych. Po ukończeniu polonistyki na UJ przez 15 lat pracował dla Telewizji Krakowskiej. W latach 1980–81 był redaktorem naczelnym *Gazety Krakowskiej*, jedynego wówczas w Polsce dziennika publikującego wiarygodne informacje o aktualnej sytuacji społeczno-politycznej, za co w stanie wojennym został usunięty ze stanowiska. Następnie był współpracownikiem Niezależnej Telewizji Mistrzejowice oraz współzałożycielem *Czasu Krakowskiego*. W sumie był autorem kilku tysięcy felietonów prasowych oraz ponad 100 filmów i reportaży telewizyjnych. Prywatnie był mężem pisarki Doroty Terakowskiej. Na ich cześć jeden z krakowskich parków nazwano Parkiem Maćka i Doroty.
- 21.04.1889** – w Rzeszowie urodził się Roman Grodecki (zm. 17.04.1964 w Krakowie) – historyk. Był adiunktem w Archiwum Akt Dawnych m. Krakowa, a następnie wieloletnim profesorem UJ. Wykładał również w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Krakowie. Zajmował się historią średniowieczną. Opublikował ok. 170 prac naukowych, m.in.: *Nieznane pieczęcie m. Krakowa*, *Kongres krakowski w roku 1364*, *Polska piastowska*. Prowadził również działalność edytor-ską, tłumacząc i wydając źródła historyczne, w tym *Kronikę polską* Galla Anonima oraz *Księgę henrykowską*.
- 21.04.1929** – we Lwowie urodziła się Barbara Czałczyńska (zm. 14.03.2015 w Krakowie) – pisarka i tłumaczka. Była recenzentką literatury francuskiej i anglojęzycznej w krakowskim Wydawnictwie Literackim oraz autorką wielu przekładów, głównie literatury francuskiej. Jako pisarka opublikowała m.in. opowiadania *Wielka cisza*, *Rozmowy z babką* oraz powieści: *Próba życia* i *Przesilenie wiosenne*.
- 23.04.1969** – w Warszawie zmarł Krzysztof Komeda, właśc. Krzysztof Trzcński (ur. 27.04.1931 w Poznaniu) – kompozytor i pianista jazzowy, twórca muzyki filmowej. W czasie studiów często bywał w Krakowie, gdzie w mieszkaniu jednego z kolegów odbywały się *jam sessions*, istotne dla rozwoju jego dalszych zainteresowań muzycznych. Publiczne granie jazzu było wówczas zakazane przez władze komunistyczne, dlatego też artysta zaczął używać pseudonimu *Komeda*. Z wykształcenia był lekarzem laryngologiem, jednak rosnąca fascynacja jazzem skłoniła go do porzucenia zawodu i całkowitego poświęcenia się pracy muzycznej. Napisał muzykę do 65 filmów, m.in. w reżyserii Romana Polańskiego (*Dwaj ludzie z szafą*, *Nóż w wodzie*, *Nieustraszeni pogromcy wampirów*, *Dziecko Rosemary*). W zeszłym roku ukazała się biografia artysty autorstwa Magdaleny Grzebałkowskiej, którą można wypożyczyć w większości filii Biblioteki Kraków.
- 25.04.1899** – w Krakowie zmarł Anatol Lewicki (ur. 4.04.1841 w Prysowcach) – historyk, źródłoznawca. Jako mediewista i badacz dziejów Polski był związany z Uniwersytetem Jagiellońskim i Akademią Umiejętności. Był autorem popularnego podręcznika *Zarys historii Polski* (wznawianego kilkanaście razy jeszcze za życia autora) oraz monografii *Powstanie Świdrygiełły*. Był ponadto wydawcą cennych źródeł do badań nad średniowieczem.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

„Kilka sztuk pastelę malowanych – Wojciech Odsterczył”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 11 marca do 25 kwietnia 2019 roku
Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„Galeria Ekslibrisu w Bibliotece Kraków: Insurekcja kościuszkowska” – w godzinach otwarcia biblioteki od 21 marca do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 3 / pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3, tel. 12 618-91-81

„Kraków inaczej – wystawa fotografii” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 29 kwietnia 2019 roku

Filia nr 20 / ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

„Historie – wystawa prac Kingi Piwowarczyk” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Kochałam się w Pablo Picasso! – wystawa prac Krystyna Kasperkiewicz” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Kolor i światło – wystawa prac Jolanty Surówki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 kwietnia do 28 czerwca 2019 roku

Filia nr 27 / ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

„Wystawa prac Zofii Kamińskiej” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 kwietnia 2019 roku

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

„Lodojady z Alei Róż – wystawa rysunku Januarego Witkowskiego” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do kwietnia 2019

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Opracowanie: Jolanta Oleksa

fol. Jolanta Oleksa

Filia 37 | ul. J. I. Szaudyngera 5
Spotkanie z Panem Poetą – autorem edukacyjnych bajek o zwierzętach

Mysia wieża Agnieszki Fulińskiej i Aleksandry Klęczar pod patronatem Biblioteki Kraków i KrakowCzyta.pl

Mysia Wieża jest pierwszą częścią zakrojonego na sześć tomów cyklu powieści przygodowo-fantastycznych dla nastolatków – *Dzieci Dwóch Światów*. Seria osadzona jest w tradycji legend i opowieści mitycznych polskich i słowiańskich, odwołuje się też szeroko do legendarium polskiej literatury romantycznej. Główni bohaterowie to dwójka współczesnych uczniów podstawówki, z którymi łatwo będzie utożsamić się nastoletniemu czytelnikowi.

Dwunastoletni Igor i jego rówieśniczka Hanka przypadkiem spotykają się na wakacjach nad jeziorem Gopło. Nie wiedzą, że lato w cichym zakątku koło Kruszwicy przyniesie im nieoczekiwane przygody. Któż by się bowiem spodziewał w takim miejscu gadających myszy, duchów pradawnych królów, hologramu czarodzieja i jak najbardziej żywych wieszczek i gusłarzy? Tajemnice i dramaty czające się w przeszłości bohaterów też okazały się ważniejsze, niż którekolwiek z nich mogło przypuszczać.

Kim była matka Igora, o której nigdy nie mówi się w domu chłopca? Jak rozprawić się z lichem? Gdzie szukać sposobów na pokonanie króla ducha i jego upornej małżonki? Odpowiedzi czekają na was w *Mysiej Wieży*.

Premiera: 3 kwietnia 2019

Książka wydana nakładem Wydawnictwa Galeria Książki już wkrótce będzie dostępna w filiach Biblioteki Kraków, a na spotkanie z autorkami zapraszamy 11 kwietnia o godz. 17.00 do Filii nr 3, pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3.

Fulińska A., Klęczar A., *Mysia wieża*, Kraków: Galeria Książki, 2019

Prima aprilis. Uważaj, bo się omylisz!

Pierwszego kwietnia czujemy wszechogarniający przymus rozbicia sobie kawałów. Skąd ten pomysł i czy to tylko typowa polska przypadłość? Historia zwyczaju sięga czasów starożytnych i ma niełatwą do ustalenia genezę. Ponoć tego dnia w starożytnym Rzymie dozwolone były wszelkiej maści żarty i psikusy, a na ulicach miasta pojawiały się tłumy przebierańców. *Prima aprilis* oznacza dosłownie *pierwszy kwiecień*. Dzień ten, w formacie, jakim znamy go dziś, zaczął być popularny w Europie w późnym średniowieczu. Po 1564 r., kiedy to papież Grzegorz XIII wprowadził nowy kalendarz, datą rozpoczynającą nowy rok stał się na powrót 1 stycznia. W wielu państwach do tamtego czasu początek roku zaczynał 1, 25 marca lub 1 kwietnia. Nie sądzmy jednak, że kalendarz gregoriański przyjął się od razu. Proces jego przyswajania trwał w niektórych krajach aż do końca XIX w. Przypuszczalnie zabawy primaaprilisowe narodziły się we Francji. Wielu z jej mieszkańców nie uwierzyło w zmianę daty i nadal obchodzili Nowy Rok 1 kwietnia. Pozostali robili im kawały i nazywali „kwietniowymi głupcami”, na dodatek przyczepiając im do pleców zdechłe ryby. Zwyczaj ten, kulturowany po dziś dzień również we Wło-

szech, zwie się w tamtym kraju Dniem Kwietniowej Ryby, a na plecach ofiar żartownisiów, szczęśliwie dla wszystkich, lądują ryby wykonane z papieru. W krajach anglojęzycznych 1 kwietnia zwany jest Dniem Głupców, wzajemnie zaś robenie sobie żartów trwa tylko do południa. W Rosji to Dzień Śmiechu. 1.04.1703 r. heroldowie zaprosili mieszkańców Moskwy na „niesłychane przedstawienie”. W wyznaczonym miejscu o określonej porze ozdoba kurtyna odsłoniła oczom zgromadzonych napis: *Pierwszy kwiecień – nie wierz nikomu* i na tym zakończył się hucznie zapowiadany spektakl. Nawet solidni Niemcy pozwalają sobie w tym dniu na żarty z siebie i innych. Wyjątek stanowi Hiszpania. Tam „świętem żartownisiów” jest 28 grudnia.

Obyczaj ten do Polski dotarł prawdopodobnie w XVI w. Obchodzono go z fasonem. Żartom, dowcipom, nabieraniu naiwnych nie było końca. W efekcie dzień uznano za niepoważny i starano się nie podejmować wtedy żadnych istotnych decyzji. Tak zostało do dziś. Tego dnia nie wierzymy nikomu, boimy się paść ofiarą lekko złośliwej kreatywności znajomych, podejrzliwie traktujemy każde wydarzenie i z ulgą witamy koniec dnia. A podobno śmiech to zdrowie...

Anna Grychowska

Poeta w sutannie

Elgiusz Dymowski jako franciszkański poeta kieruje się w swoim życiu zasadą *Pax et bonum* (pokój i dobro). Jest to dewiza zakonu św. Franciszka. Sam poeta jest zaskoczony toczącą się dyskusją na temat tego, czy ksiądz może być poetą. Eligiusz Dymowski podczas rozmowy z Martą Półtorak zauważył: *To tak, jakby pytać, czy ksiądz może być filozofem? A przecież filozofia i poezja rodzą się właśnie z pytań! Mamy wielu wspaniałych kapłanów filozofów, także biskupów czy papieży. Dlaczego więc ktoś w sutannie nie miałby być poetą?*

4 lipca 1965 roku w Sannikach na Mazowszu przyszedł na świat Eligiusz Dymowski. Jako młodzieniec przyjechał do Małopolski, aby uczyć się w Liceum Ogólnokształcącym w Wieliczce. Wybrał drogę ku Bogu – ukończył studia w Instytucie Teologicznym Księży Misjonarzy w Krakowie oraz na Uniwersytecie Laterańskim w Rzymie. W 2001 roku doktoryzował się w Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie.

Pracował jako duszpasterz w Pińczowie (w województwie świętokrzyskim) i w Somma Vesuviana (w prowincji Neapol). W latach 1999–2005 był rektorem Wyższego Seminarium Duchownego oo. Franciszkanów w Krakowie. Obecnie jest przełożonym i proboszczem w Bronowicach Wielkich w parafii pw. Stygmatów Świętego Franciszka z Asyżu, która mieści się przy ul. Ojcowskiej. Jest wykładawcą w różnych seminariach duchownych.

Należy do Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy, a także do Oddziału Polskiego Stowarzyszenia Kultury Europejskiej (SEC), którego od października 2005 roku jest również wiceprezensem. Od roku 2007 jest też członkiem Krakowskiego Oddziału Stowarzyszenia Pisarzy Polskich (obecnie – członek Zarządu). Należy również do Stowarzyszenia Autorów Polskich, Stowarzyszenia Academia Europaea Sarmatiana oraz jest Honorowym członkiem Myślenickiej Grupy Poetyckiej TILIA. Przez pewien czas należał do grupy poetyckiej CRAS, zrzeszającej poetów w habitach.

Jako poeta debiutował w roku 1987. Rok później ukazał się jego pierwszy tomik *W cieniu drzew*. W rezultacie opublikował kilkanaście zbiorów wierszy, m.in. *Wołanie głębin* (1990), *Krople nadziei* (1992), *Tęsknota do bezmienności* (1993), *Cierpienie anioła* (1995), *W poczekalni światła* (2000), *Rozmowa z muszlą* (2000), *Okruc-*

chy poezji (2003), *Przemilczenia* (2005), *Wędrowki z Nolis* (2006), *Zerwane kartki kalendarza* (2011), *Zwyczajność rzeczy* (2012), *na niepokodę uczuć* (2013), *Dotyk pamięci* (2014) oraz *Pęknięta struna światła* (2017) z przepięknymi ilustracjami Wojciecha Kowalczyka.

Jego wiersze były tłumaczone na język włoski, esperanto, angielski i niemiecki. Niektóre z nich można znaleźć w polskich i obcojęzycznych antologiach. Jest również autorem licznych publikacji prasowych. Zajmuje się też pracą dydaktyczną, naukową i literacką. Jest autorem książki *W ciszy Boga. Czyli kilka myśli na chwile codzienne* (2001; Filia nr 2). Jego działalność krytyczno-literacka została dostrzeżona. W 2013 roku dostał nagrodę literacką *Świętokrzyskiego Gustawa* (w dziedzinie: krytyka literacka i poezja), a w 2017 roku został uhonorowany odznaką honorową Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego – *Zasłużony dla Kultury Polskiej*.

Głównym odniesieniem dla podmiotu lirycznego poezji Eligiusza Dymowskiego jest Bóg i postać Maryi. Co ciekawsze, w poezji pojawia się też postać „Bogurodzicy z Bronowic Wielkich”. Na pewno natchnieniem dla autora jest znajdujący się w kościele pw. Stygmatów św. Franciszka z Asyżu wyjątkowy obraz Matki Bożej Bronowickiej z 1916 roku pędzla Włodzimierza Tetmajera. Czytając liryki Eligiusza Dymowskiego można odnieść wrażenie, że poeta doświadcza codzienności, którą wnikliwie rozważa. Doświadczenia duchowe i wyciągnięte wnioski przedstawia w swojej twórczości.

Słusznie zauważył dr Marek Mariusz Tytko, że Eligiusz Dymowski *należy do grupy katolickich poetów „znaczących” we współczesnej kulturze. Poezja katolicka, poezja chrześcijańska przenika jego twórczość w sposób delikatny, stonowany, nawet w jego wierszach „lekkich” – odczytać można światopogląd chrześcijanina i ducha pewnego dystansu wobec Stworzenia i cichej pokory wobec Stwórcy.*

Ludmiła Guzowska

Wiersze Eligiusza Dymowskiego

Metamorfozy

dni odmierzane biciem serca
zegary prawdy
pomiędzy jednym a drugim życiem
uparte i zazdrosne
tylko o Wieczność

Wielki Piątek

przyjmij cierpienie i śmierć w milczeniu
jakby się niebo nagle zachmurzyło

wszystko jest łaską
naznaczoną krzyżem

I choć dzień posepniął
nic w nim nie ubyło

Voghera, kwiecień 1998

Czas przemijania

A jeśli kiedyś dno zobaczysz
swojego życia

to On na pewno ci wybaczy
gdy łzę wylejesz

Bo Zmartwychwstał!

Wielkanoc 2012

Opiekunka Małych Ojczyzn

Madonno niebieskooka
Bronowicka Pani
boso po ścieżkach idziesz łąkach
my zapatrzeni
zasłuchani
w szept modlitw
które o poranku
z wiary zanosisz nad kołyską
swojego Syna
Pana
Zbawcy
byśmy wytrwali
mimo wszystko

Czerwiec 2013

Do Włodzimierza Tetmajera słowo

Tu w Bronowicach już jesień –
Panie Włodzimierzu

Dywany z liści
ścielą wydeptane ścieżki
po nich ludzie śpieszą
i nie wiedzieć czemu

Stary sąsiad chochoł
zagląda przez okno
pewnie chce raz jeszcze zobaczyć *Wesele*
co śni się po nocach
jak wolność stracona

Czas niekoniecznie
wszystkich goi rany

Choć nad Rydlówką księżyc
rumieni swe lica
wracamy na Pasternik
tam gdzie święta cisza

Alegoria trwania

Tyle w nas ciszy
co i żalu

łez i uśmiechu
po połowie

z zachodem słońca
cień nie gaśnie

i marzeń
nie zabijesz nożem

Ona i on

Chowają słowa
w filiżance gorzkiej kawy
milczenie jak narkotyki
truje doskonale
płonąca świeca
nie ogrzeje serca
kiedy lodem całe
i tak snują się myśli
w pajęczynie życia
dziwnie zaplątane

Pytanie nieobojętne

*Prawda jest zawsze zwięzła,
a kłamstwo owija się w wielomówstwo.*
Bł. Jerzy Popiełuszko

Ty mi nie mów, proszę, co oznacza p r a w d a,
bo coraz bardziej męczą nadużycie słowem.
Ale powiedz jasno, co dziś znaczy k o c h a ć,
aby nam się bliźni nie pomylił z wrogiem!

Luty 2016

Z kalendarza dojrzałego mężczyzny

Gdy skończy się pięćdziesiąt lat
ziemia dalej kręci się wokół słońca
jedynie ciało bardziej przypomina błotnistą
i rozjeżdżoną drogę
a po burzliwych nocach dłużej boli głowa.

Ponadto codziennie życie nie zwalnia tempa
wciąż na tablicach ogłoszeń
przybywają nowe klepsydry
Z nazwiskami starych znajomych...
kolegów...
kochanek...

Tylko smutek jest inny
i w ręce już nie tak bardzo ugniata różaniec
gdy zasnąć trudno.

Rano spoglądając w okno
z czułością dotyka się szyby
witając nowy dzień.

W drodze na Emaus...

Czy rzeczywiście potrzeba było
tak okrutnego skądinąd cierpienia
aby się cała ludzkość w nim zmieściła
wyrwana z grzechów

I jaką siłą znów przemówisz dzisiaj
by w morzu tyłu pytań
Prawda zwyciężyła

Wielkanoc 2015

Nasze wydawnictwo

Biblioteka Kraków wraz z Oddziałem Krakowskim Stowarzyszenia Pisarzy Polskich, przy finansowym wsparciu Gminy Kraków, wydała tom poezji Bożeny Boby-Dygi zatytułowany *Rozrusznik* (Kraków 2018). Kto zna autorkę osobiście, wie, że jest twórczynią o niespożytej energii, działającą na wielu polach sztuki (poezji, wokalistyka, plastyka oraz animacja kultury). Przede wszystkim jest konserwatorem dzieł sztuki. Na swym literackim koncie ma kilka tomików poezji, jako wokalistka niezliczoną ilość koncertów oraz autorskie płyty, a w roli animatorki Międzynarodowy Krakowski Festiwal Akordeonowy, do tego osiągnięcia na niwie plastyki i konserwacji zabytków... Książka, którą gorąco polecam, opatrzona jest interesującym posłowiem – również znanej poetki – Ewy Sonnenberg. Po jej lekturze zapewne poczujemy, iż także posiadamy w sobie osobisty rozrusznik, a na ile go potrafimy uruchomić i wykorzystać – to już inna sprawa.

Janusz M. Paluch

Polonia sacra

Wiosna zachęca do spacerów, więc namawiam do ponownego odwiedzenia pięknej ulicy Kanoniczej. Tym razem polecam ekspozycję w Muzeum Archidiecezjalnym Kardynała Karola Wojtyły. Muzeum zajmuje trzy kamienice: Dom św. Stanisława (Dom Kapitularny, według legendy w tej kamienicy mieszkał św. Stanisław); dom nr 20 (wybudowany w drugiej połowie XIV wieku, był własnością m. in. kardynała Zbigniewa Oleśnickiego, który przekazał go kapitule, mieszkał tu także Stanisław Hozjusz, późniejszy biskup warmiński, a następnie kardynał) oraz dom nr 21 (tzw. Dom Dziekański kanonika Jana z Brzeska). Renesansowy dziedziniec Domu Dziekańskiego jest jednym z piękniejszych w Krakowie.

Muzeum Archidiecezjalne powołał kardynał Jan Puzyna w 1906 r. Mieściło się wówczas na Wawelu, a od 1959 r. w poaugustiańskim klasztorze przy kościele św. Katarzyny. W nowej siedzibie powstało z inicjatywy kard. Franciszka Macharskiego i w obecnej formie funkcjonuje od 1994 r. Gromadzi i prezentuje ekspozycje z zakresu sztuki sakralnej od XIII do XX w. Organizuje również wystawy czasowe.

7 listopada 2018 r. metropolita krakowski arcybiskup Marek Jędraszewski uroczystie otworzył wystawę *Polonia sacra*. W słowie wprowadzenia tłumaczył tytuł wystawy *Polonia sacra - Święta Polska - Święta swoją wielką chrześcijańską tradycją. Odwołam się tutaj do słów wielokrotnie powtarzanych przez kard. Wojtyłę, że rok 966 to był nie tylko początek chrześcijaństwa w Polsce, ale także dziejów polskiego narodu i polskiej państwowości. Te rzeczy były zawsze w naszej historii ściśle powiązane, stąd nie możemy także uciekać od tego tytułu, który będzie tytułem wystawy „Polonia sacra”.*

Na wystawie znajduje się ok. 200 eksponatów pochodzących z 14 parafii (m.in. św. Anny w Krakowie, Wieliczki, Gaju, Gruszowa), klasztorów (m.in. cystersów z Mogiły, benedyktynek ze Staniątek, albertynów) i muzeów. Znajdziemy wśród nich obrazy, dyplomy pergaminowe, księgi rękopiśmienne, sztandary, ornaty, korony, ołtarzyki, dzieła sztuki złotniczej. Wyeksponowano różne oblicza Matki Boskiej, przypominano również sylwetkę kardynała Adama Stefana Sapiehy.

Wystawa czynna do 14 kwietnia 2019 r., w czasie jej trwania Muzeum Archidiecezjalne i Muzeum Katedralne połączone są jedną kartą wstępu.

Muzeum Archidiecezjalne, ul. Kanonicza 19-21.

Tekst i zdjęcia: Joanna Muniak

Rodem warszawianin, sercem Polak, a talentem świata obywatel

Cyprian Kamil Norwid

Chociaż nie znam zbyt wielu utworów Chopina, a moim ulubionym jest tylko *Marsz żałobny*, z ciekawością przeczytałam znakomitą książkę prof. Barbary Smoleńskiej-Zielińskiej *Fryderyk Chopin i jego muzyka*.

Autorka, pedagog i muzykolog, w przystępny i ciekawy sposób przedstawiła życie jednego z najwybitniejszych kompozytorów romantycznych na świecie. Tysiące książek sławi talent polskiego pianisty, nazywanego *poetą fortepianu*. Wybraną przez mnie lekturę polecić można każdemu, bez względu na wiek czy zainteresowania. Doskonały zarys epoki oraz stylowe ilustracje i fotografie dodatkowo wzbogacają wyobraźnię. Fryderyk urodził się w szczęśliwej rodzinie w roku 1810. Ojciec jego, Mikołaj, był z pochodzenia Francuzem. Młody Chopin od najmłodszych lat interesował się fortepianem i muzyką. Nie wszyscy wiedzą, że miał ogromny talent literacki, który widać choćby w pisanych listach, tworzył wieszę, dobrze rysował, a także był świetnym aktorem. Był również wnikliwym obserwatorem przyrody. W wieku 16 lat wykryto u niego pierwsze objawy gruźlicy. W 1828 r. na zakończenie nauki w Szkole Głównej Muzyki w Warszawie otrzymał świadectwo z opinią Józefa Elsnera - *geniusz muzyczny*. Europa czekała na jego talent. Był najdroższym nauczycielem muzyki w Paryżu, a jego uczennicami były głównie piękne arystokratki. Bywał w salonach, modnie się ubie-

rał, lato spędzał na wsi. W książce nie zabrakło wątków o damach jego serca - Konstancji Gładkowskiej, Marii Wodzińskiej, George Sand...

Chopin do końca swoich dni nosił w sobie poczucie winy za nieuczestniczenie w powstaniu listopadowym. Przed śmiercią poprosił o zniszczenie wszystkich niedokończonych dzieł. Nieuleczalna wówczas gruźlica była przyczyną jego zgonu - 17 października 1849 roku o godzinie 2 w nocy. Został pochowany na paryskim cmentarzu Père-Lachaise, a jego serce siostra Ludwika zabrała do Polski, gdzie zostało umurowane w filar kościoła św. Krzyża w Warszawie. Był to jego kościół parafialny z czasów zamieszkiwania w Warszawie. Serce zachowało się do czasów dzisiejszych. W październiku br. obchodzić będziemy 170. rocznicę śmierci artysty.

Książkę wydano dwa razy: w 1995 oraz w 2010 roku. Polecam! Publikacja dostępna w Filiach nr 3, 20, 27, 48, 49 Biblioteki Kraków.

Joanna Muniak

Smoleńska-Zielińska B., *Fryderyk Chopin i jego muzyka*, Warszawa: Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne, 1995

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

WGalerii Ekslibrisów Biblioteki Kraków - na wystawie w Filii nr 3 (pl. Jana Nowaka Jeziorańskiego 3) prezentujemy wystawę *Insurekcja kościuszkowska. Ekslibrisy*. Wśród grafik autorstwa ponad dwudziestu twórców obejrzyć możemy także ekslibris Anastasii Melnikowej z Kijowa. Artystka jest absolwentką Wydziału Grafiki Państwowej Akademii Sztuk Pięknych i Architektury w Kijowie, należy do Państwowego Związku Artystów Ukrainy. Obok prezentujemy ekslibris Rajmunda Aszkowskiego, wykonany przez Anastasię Melnikową techniką akwaforty w 2017 r.

Anna Gregorczyk

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00-15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Dorota Bojeczko, Ewa Cywińska, Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Joanna Pękala, Barbara Zajączkowska